

Hírforrás

Balassi Bálint Megyei Könyvtár

Aktuális információk Nógrád megye könyvtárosai számára

2006. 25.

„A KOR FOLYAM, MELY VISZ VAGY ELMERIT”

Madách Imre Tragédiájából vett idézettel kezdtem hozzá ehhez az íráshoz, melyben a magyar könyvtárügy jelenéről, s mindenekelőtt a közkönyvtárak jövőjéről kívánok néhány szót szólni úgy, hogy magam sem rendelkezem minden ismerettel, információval.

A magyar könyvtárügy 2003-2007 közötti stratégiai tervének programpontjai befejezéshez közelednek: működik, eredményes az országos dokumentumellátó rendszer, az országos közös katalógus folyamatosan bővül, a könyvtári minőségmenedzsment bevezetésre került. A figyelem középpontjában állnak a hátrányos helyzetű könyvtárhasználók, az esélyegyenlőséget biztosító programok. Rendelkezésre állnak az első tapasztalatok a kistelepülések információellátása és a többcélú kistérségi társulások mozgókönyvtári programjában.

Ismerősek a nehézségek is: a könyvtárak közszolgáltatását akadályozzák a fenntartás nehézségei, a szolgáltatások versenyképességének döccenői, a könyvtárosok egy részének idegenkedése és tapasztalatlansága a könyvtári technológiák alkalmazásában, az erőforrások szétszabdaltságának, a párhuzamosságoknak a negatív hatásai.

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és Közgyűjteményi Főosztálya jelenleg a könyvtári terület fejlesztési irányvonalainak meghatározásában és a stratégiai dokumentumok elkészítésében munkálkodik. Már megfogalmazódott a könyvtári terület fejlesztésének új programja, a kormányzati szinten megvalósítandó **Portál program**, amely a mindenki számára elérhető információkkal és a felhalmozott tudással a versenyképes Magyarország megteremtéséhez járul hozzá.

Az elmúlt hetekben konferenciákon, tanácskozásokon, fórumokon gyakran került szóba a magyar könyvtári rendszer működése, a települési és megyei könyvtárak, felsőoktatási és szakkönyvtárak jövője.

2006. július 27-29. között a Kecskeméten megrendezett könyvtáros vándorgyűlésen a fenti **Portál program adta lehetőségekről, mindenk előtt a városi könyvtárak informatikai fejlesztéséről** volt szó.

2006. szeptember 6-án a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár első emeleti, csodálatos szép fogadótermében találkoztak az Informatikai és Könyvtári Szövetség megyei könyvtári tagozatának intézményvezetői néhány nagyon fontos napirend megtárgyalására.

A találkozón dr. Skaliczky Judit, az új Oktatási és Kulturális Minisztérium Közgyűjteményi Főosztályának helyettes vezetője meghallgatta az egyes megyei könyvtárak tapasztalatait, elképzeléseit, javaslatait a **régiós fejlesztéseket** illetően. Összegezte a hallottakat, majd javasolta szeptember végéig egy munkabizottság felállítását a fenti témakörben.

Hiller István oktatási és kulturális miniszter 2006. szeptember 11-én Nógrád megyei körútja során, egy salgótarjáni fórumon szólt arról, hogy az új összevont minisztériumban a kultúra megkapja a megfelelő figyelmet és reális esélyt lát arra, hogy uniós forrásokból vidéki művelődési házak és kulturális terek felújítására 3,5-4 milliárd Ft jusson az elkövetkezőkben.

Ugyancsak Hiller István erősítette meg 2006. szeptember 14-én Tatabányán a „Közkinccs program a harmadik évezredben”, a közkultúra fejlesztése az Új Magyarország Fejlesztési Tervben című országos konferencián, hogy a Közkinccs program hitel- és programtámogatási pályázatait a kormányzat az ez évben jóváhagyandó költségvetésben is támogatja. Az állami támogatásokat a települések valódi kulturális központjaiba kell irányítani, elsősorban a könyvtárakba. Ezeket elektronikus információs

központokká kell alakítani, nem fenntartható, hogy az egyik sarkon egy településen E-pont, a másik sarkon művelődési ház, másutt meg könyvtár fenntartását kell biztosítani.

A kulturális vidékfejlesztés tehát folytatódhat, a II. Nemzeti Fejlesztési Tervben, a Regionális Operatív programokban helyi szinten is meg kell határozni a szükséges fejlesztéseket. Ezt szolgálja most a Könyvtári Intézet azon a megyei könyvtárakhoz eljuttatott kérdőíve, amely az 5000 lakos alatti települések könyvtárainak állapotfelmérését s a lehetséges fejlesztések mikéntjét célozza.

Nógrád megye eddigi eredményei további pályázati aktivitásra ösztönözhetnek bennünket.

A Közkincs pályázatok 2006. tavaszán megyénkben is eredményt hoztak a könyvtárak, művelődési házak, közösségi helyek számára: Becske, Felsőtold, Kisbágyon, Rimóc, Szanda, Szécsény, Szenté önkormányzata pályázati támogatást kapott többfunkciós közösségi színtér, könyvtár, művelődési ház felújítására, tárgyi eszközök beszerzésére. Felsőtold és Cserhátszentiván önkormányzata pedig eredményesen pályázott hosszú lejáratú hitelprogramra.

Nógrád megye települési könyvtárainak számára folyamatosan nagy segítséget jelent a minisztériumi érdeklésnövelő támogatás rendszere, amely az elmúlt években ösztönzően hatott az önkormányzatokra, hiszen amennyiben növelték a könyvtári állománygyarapításokra fordított összegüket, az Oktatási és Kulturális Minisztérium ezzel arányosan biztosított újabb támogatásokat.

Ismertek már azok a 2006. évi minisztériumi pályázati eredmények is, amelyek a települési könyvtárak további állománygyarapítási pályázatai alapján születtek. Nógrád megyében: Bercel, Etes, Nógrádmegyer, Órhalom, Palotás, Rimóc, Szécsény könyvtára így még plusz állománygyarapítási támogatásban részesülhetett.

A 2004-ben elindult kistérségi fejlesztésekben a többcélú kistérségi társulások szociális, közoktatási stb. feladatok mellett fővállalhatták a mozgókönyvtári ellátást biztosító normatíva megigénylését nyilvános könyvtári listán nem szereplő települési könyvtárak számára. Jelenleg a Balassi Bálint Megyei Könyvtár három kistérségben biztosítja ezt a szolgáltatást s elindultak a tárgyalások a negyedik kistérséggel is.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy a közkönyvtárak munkájában biztos kapaszkodók, támpontok vannak, melyekkel élnünk érdemes.

Átalakuló világunkban a meglévő bizonytalanságokat pedig a szakmai együttgondolkodással, a változásokra való reagálással, cselekvéssel tudjuk kompenzálni.

Bódi Györgyné
a Balassi Bálint Megyei Könyvtár igazgatója

SZAKFELÜGYELETI VIZSGÁLATOK **NÓGRÁD MEGYÉBEN 2006-BAN**

A 14/2001. (VII.5.) NKÖM rendelet szabályozza a könyvtári szakfelügyeletet ma Magyarországon.

A szakfelügyelet célja: a könyvtárak és a könyvtári tevékenységek fejlesztése, a szakmai munka színvonalának emelése.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának megbízásából Nógrád megyében 7 fő kapott arra jogosítványt, hogy szakfelügyeleti vizsgálatokat végezzen a megye kistelepülésein.

Évek óta végzik lelkiismeretesen a szakfelügyelők azt a munkát, amely összegző, értékelő elemzésben tárja föl egy-egy település könyvtári, kulturális helyzetét. A könyvtárossal végzett terepmunkát minden esetben a döntéshozókkal történő tárgyalás követi. Ezeknek a „beszélgetéseknek” meghatározó jelentőségük van abban, hogy láttassuk a problémát, értessük a könyvtárügyet, és megoldásra ösztönözzük a polgármestereket, jegyzőket azokban a kérdésekben, melyek előbbre vihetik a településükön a könyvtárak életét.

Munkánk sokrétű. Egyrészt áll a központi kérdőív feltáró vizsgálatából, másrészt a döntéshozókkal történő tárgyalásokból, és nem utolsósorban az összegző elemzések, és megoldási javaslatok kidolgozásából. Valamennyi vizsgálatot még számos utómunka is követ, hiszen alapidokumentum mintákat,

kért szakmai anyagokat küldünk az adott településre. Ezzel is próbáljuk segíteni a községek könyvtárosaikat és vezetőit döntéseikben.

Ebben az esztendőben azt vállaltuk, hogy a 7 vizsgált település szakfelügyeleti eredményeit a nyár végére elvégezzük. Ezt sikerült is teljesíteni. Nem kis szervezőmunka, együttműködés és egyeztetés kellett ahhoz, hogy vállalkásunk realizálódjon.

Örömmel szolgált, hogy a minisztérium elismeréssel illette munkánkat, a községekben szívesen fogadtak bennünket.

2005-ben 35 településen, 2006-ban 17 községben végeztük el a szakfelügyeleti vizsgálatokat.

Nógrád megye szakfelügyelői:

1. Bódi Györgyné dr.
2. Ferik Ibolya
3. Gyetvainé Szorcsik Angéla
4. Györiné Mojzes Anikó
5. Ludasi Tünde
6. Pádár Lászlóné
7. Oláhné Csákvári Gabriella

Molnár Éva

Nógrád megye vezető szakfelügyelője

Balassi Bálint Megyei Könyvtár – ELLÁTÓRENDSZER

SZÉPÜLŐ KISKÖNYVTÁRAK A SZÉCSÉNYI KISTÉRSÉGBEN

Örömmel számolhatunk be arról, hogy több – korábban nehéz körülmények között működő, vagy hosszabb ideje szünetelő könyvtárban javulnak a feltételek, megújult környezetben szolgáltatásokkal várják a látogatókat.

A szécsényi kistérség a megyei könyvtár Ellátóközpontjának segítségével Endrefalva, Magyargéc, Ludányhalászi, Nógrádsipek és Nógrádszakál községek számára mozgókönyvtári szolgáltatás beindításhoz fejlesztési támogatásként 2005-ben 12 millió Ft-ot nyert.

Az összeg egy részéből a működési körülmények javítására, a helyiségek korszerűsítésére, modernizálására kerül sor. Megújulnak a könyvtárbelső, új bútorok kerülnek a könyvtárakba. Valamennyi könyvtárban rendelkezésre áll a számítógépes technika – számítógép, multifunkciós nyomtató, szkener – és minden könyvtár rendelkezik Internet kapcsolattal.

A korszerű működési feltételek lehetővé teszik a szolgáltatások fejlesztését is. Minden könyvtár állományát átvizsgáltuk, leválogattuk az avult, rongált és fölöslegessé vált dokumentumokat. Rendbe tettük az állománynyilvántartásokat vagy újakat alakítottunk ki, ahol erre szükség volt. Minden könyvtár teljes állományát feldolgoztuk elektronikus katalógusunkban, így könyvtárunk honlapján az Interneten keresztül bárki tájékozódhat akár otthonról is arról, hogy saját könyvtárában milyen dokumentumok állnak rendelkezésre. A tájékozódáson kívül a könyvtárak számára megvásároltuk a kölcsönzéshez szükséges programmodulokat, így hamarosan lehetővé válik a számítógépes kölcsönzés is. A könyvtárosok számára az ősz folyamán miniképzést szervezünk, amelyen elsajátíthatják és begyakorolhatják a program használatát.

A fejlesztési összeg egy részéből a községek állományát frissítjük, ebből főként kézikönyveket vásárolunk. Az Ellátóközpont csereállományát ebből a forrásból 1 millió Ft értékű könyvvel bővítettük, így folyamatosan friss dokumentummal tudjuk ellátni a kiskönyvtárakat.

2006-ra a kistérség normatív támogatást igényelt a mozgókönyvtári ellátás további működtetésére. Ebből tovább folytatódik a működési feltételek javítása és a dokumentumellátás. Ennek érdekében folyamatosan gyarapítjuk a csereállományt, kapcsolatot tartunk a könyvtárosokkal, igény szerint vásárolunk és könyvtárunkban is lehetőséget biztosítunk a válogatásra.

Bizunk abban, hogy a jövőben a megszépült és megújult könyvtárakban a dokumentumok mellett egyéb irodalomnépszerűsítő, ismeretterjesztő programokat tudunk majd kínálni mind a fiatal, mind pedig a felnőtt használók részére.

Reméljük, következő számunkban már fényképes beszámolót is közzölhetünk a megújult könyvtárakról.

Számos kistelepülés számára a mozgókönyvtári forma jelentheti a kitörési pontot, amely lehetővé teszi a kistelepüléseken is a gyors, korszerű információhoz való hozzájutás mellett az olvasást, tanulást és művelődést.

Ferik Ibolya

MI IS AZ A MOZGÓKÖNYVTÁR?

2004 óta izlelgetjük a fogalmat. Ekkor jelent meg a könyvtárfejlesztési koncepció a községekben és a kistelepüléseken élők számára, amely a fogalmat bevezette és ismertette a kistelepülési ellátás új módjait, ezek egyike a mozgókönyvtári szolgáltatás.

Az elnevezés hallatán sokunk előtt egy könyvekkel, folyóiratokkal megrakott, internettel, technikával ellátott busz jelenik meg, amely sorra járja a kisebb falvakat.

A kép igaz, vannak az országnak olyan területei, ahol ilyen módon látják el a kistelepüléseket, sőt olyan országok is (Anglia, Franciaország stb.), ahol nagy hagyományai vannak már ennek a rendszernek. Láthatunk is erre példát tavalyi szlovéniai tanulmányutunkon.

Magyarországon is van lehetőség a buszos ellátásra, mivel azonban ez nem mindenhol működtethető gazdaságosan, az azóta megjelent jogszabályok lehetőséget biztosítanak arra, hogy azokon a kistelepüléseken, ahol jelenleg is rendelkezésre áll a szolgáltatás fogadásához megfelelő helyiség, internettel, technikával felszerelve, a szolgáltatást rendszeres és folyamatos dokumentum és információcsere útján oldják meg. A kiskönyvtárak ily módon hozzájuthatnak a legfrissebb információkhoz, dokumentumokhoz. A szakmai feladatokat (beszerzés, nyilvántartás, szállítás, egyéb szolgáltatások) egy központi könyvtár látja el, amely rendelkezik az ehhez szükséges eszközökkel, személyi és működési feltételekkel. A kiskönyvtárak a kéréseiket közvetlenül jelezhetik a központnak, az interneten keresztül kapcsolódhatnak a központi könyvtár katalógusához.

Nem kell tehát a községi könyvtárat megszüntetni, hanem azt modernizálva, korszerű tartalommal és feltételekkel felruházva meg kell újítani. Érdemes új funkciókat telepíteni ide pl. e-Magyarország pont, teleház vagy egyéb közösségi funkció, hogy a falu valóban élő, fontos információs központjává váljon.

Kinek ajánljuk ezt a formát? Elsősorban azoknak a kistelepüléseknek, amelyek nem tudják a nyilvános könyvtárak követelményeit teljesíteni (pl. könyvtári szakember alkalmazása stb.) és nem szerepelnek a nyilvános könyvtárak jegyzékén. Azoknak is ajánljuk, akik szerepelnek ugyan a jegyzéken, de működésük nem felel meg a nyilvánosság követelményeinek.

A mozgókönyvtári ellátás kialakítására és működtetésére az állam normatív támogatást biztosít, melyet a kistérségek igényelhetnek az ellátott települések számára. A kistérségek rendelik meg a szolgáltatást. Nógrád megyében a megyei könyvtár véggez mozgókönyvtári ellátást. Jelenleg a salgótarjáni, a szécsényi és a pásztói kistérségben működik ez a forma, jövő évben várhatóan a rétsági kistérségre is kiterjesztjük hatókörünket.

Ellátott településeink:

A salgótarjáni kistérségben: Sóshartyán, Kishartyán, Ipolytamóc, Rákóczi-bánya (TEMI könyvtár segítségével)

A szécsényi kistérségben: Magyargéc, Endrefalva, Ludányhalászi, Nógrádsipek, Nógrádszakál.

A pásztói kistérségben: Alsótold, Bokor, Cserhátszentiván, Felsőtold, Garáb, Kutasó.

A lehetőség nyitott, a kistérségekben más könyvtárak is csatlakozhatnak ehhez az ellátási formához, illetve a többi kistérségben is vannak olyan könyvtárak, amelyek számára előrelépést jelenthetne a mozgókönyvtár.

Ferik Ibolya

ÉRDEKELTSÉGNÖVELŐ TÁMOGATÁS

A minisztérium a nyár folyamán minden jogosult önkormányzat számára átutalta az előző évi államháztartáskiadás után járó támogatás összegét. Ebben az évben a támogatás mértéke kevesebb volt. Míg korábban az előző évi kiadás közel 20%-a járt támogatásként, idén ez csupán 13 % körüli összeg volt. Ennek alapján a következő döntés született:

No.	Önkormányzat neve	Könyvtár neve	Támogatás összege (ezer Ft)
1.	Balassagyarmat Város Önkormányzata	Madách Imre Városi Könyvtár	597
2.	Bátonyterenye Város Önkormányzata	Városi Közművelődési Központ és Könyvtár	285
3.	Becske Község Önkormányzata	Községi Könyvtár Becske	35
4.	Borsosberény Község Önkormányzata	Közművelődési Könyvtár	19
5.	Buják Község Önkormányzata	Művelődési Ház és Könyvtár	62
6.	Cered Község Önkormányzata	Id. Szabó István Általános Iskola és Könyvtár	53
7.	Drégelypalánk Község Önkormányzata	Művelődési Ház és Közművelődési Könyvtár	47
8.	Ecseg Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	48
9.	Érsekvadkert Község Önkormányzata	Mikszáth Kálmán Közművelődési Intézmény Könyvtár és Ifjúsági Ház	181
10.	Felsőpetény Község Önkormányzata	Községi és Általános Iskolai Könyvtár	19
11.	Héhalom Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	13
12.	Hugyag Község Önkormányzata	Integrált Iskolai és Községi Könyvtár	11
13.	Ipolyvece Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	25
14.	Kálló Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	58
15.	Karancsalja Község Önkormányzata	Általános Iskola és Községi Könyvtár Karancsalja	22
16.	Karancseszti Község Önkormányzata	ÁMK Nyilvános Könyvtár	13
17.	Karancslapujtó Község Önkormányzata	Községi Könyvtár Karancslapujtó	65
18.	Karancsság Község Önkormányzata	Községi és Iskolai Könyvtár	15
19.	Kazár Község Önkormányzata	Művelődési Ház és Községi Könyvtár	10
20.	Kisbágyon Község Önkormányzata	Községi Közművelődési Könyvtár	22
21.	Kozárd Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	11
22.	Mátramindszent Község Önkormányzata	ÁMK Integrált Könyvtár	36
23.	Mátraszele Község Önkormányzata	Gárdonyi Géza Óvoda Általános Iskola és Könyvtár	25
24.	Mátraverebély Község Önkormányzata	ÁMK Könyvtár	48
25.	Nagyoroszi Község Önkormányzata	Általános Iskola és Könyvtár	87
26.	Nógrádkövesd Község Önkormányzata	Községi Könyvtár Nógrádkövesd	22
27.	Nógrádmárcal Község Önkormányzata	Nógrádmárcal Községi Klubkönyvtár	22
28.	Nógrádmegyer Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	37
29.	Nőtincs Község Önkormányzata	Községi és Általános Iskolai Könyvtár	36
30.	Palotás Község Önkormányzata	Mihályfi Emő Művelődési Ház és Könyvtár	33
31.	Pásztó Város Önkormányzata	Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ	195

No.	Önkormányzat neve	Könyvtár neve	Támogatás összege (ezer Ft)
32.	Patak Község Önkormányzata	Általános Iskola és Könyvtár	26
33.	Rétság Város Önkormányzata	Városi Művelődési Központ és Könyvtár	181
34.	Romhány Község Önkormányzata	Romhány Község Önkormányzata Integrált Közművelődési Könyvtára	142
35.	Nógrád Megyei Önkormányzat	Balassi Bálint Megyei Könyvtár	1715
36.	Szátok Községi Önkormányzat	Községi Könyvtár	26
37.	Szécsénke Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	12
38.	Szécsény Város Önkormányzata	Krúdy Gyula Városi Művelődési Központ és Könyvtár	83
39.	Szendehely Község Önkormányzata	Községi Könyvtár	28
40.	Szurdokpuspöki Község Önkormányzata	Mikszáth Kálmán Közművelődési Könyvtár	75
41.	Tar Község Önkormányzata	Községi Művelődési Ház és Könyvtár	46
42.	Vanyarc Község Önkormányzata	Községi Közművelődési és Iskolai Könyvtár	46
43.	Varsány Község Önkormányzata	Művelődési Ház, Községi és Iskolai Könyvtár	33

A fentiekén kívül támogatásban részesültek még a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Ellátóközpontjának tagjai is, összegüket a megyei könyvtár összege foglalja magába. Számukra az Ellátóközpont vásárolja le a támogatást és számol el.

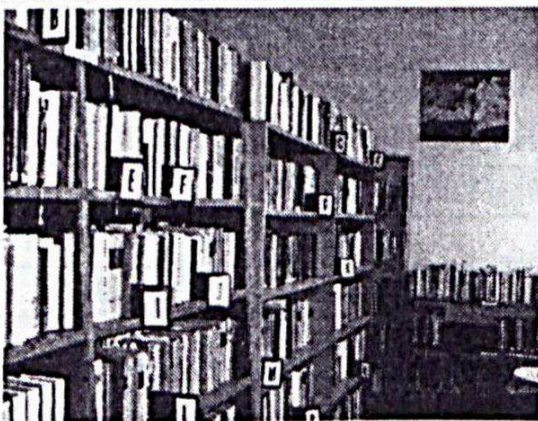
A 2006. évi felzárkóztató pályázat nógrádi nyertesei:

Ssz.	Település	Összeg (ezer)
1.	Bercel	59
2.	Etes	164
3.	Nógrádmegyer	101
4.	Órhalom	17
5.	Palotás	32
6.	Rimóc	164
7.	Szécsény	85

Ferik Ibolya

HÍREK NÓGRÁD MEGYE KÖNYVTÁRAIBÓL

MEGÚJULT A MOHORAI KÖNYVTÁR

Április 18-án benőses ünnepségen nyílt meg újra a felújított és új funkcióval bővült könyvtár. Az önkormányzat terveiben már korábban is szerepelt a könyvtár és a teleház összevonása. A könyvtárhelyiséget felújították, új polcokkal szerelték fel, és ide került három számítógép is, amely a látogatók rendelkezésére áll. A könyvtárban így lehetőség van az informálódásra hagyományos módon és az Internet segítségével is. A látogatókat Nagy Katalin könyvtáros-teleházvezető segíti a használatban.

Az áprilisi megnyitón Fajcsik József, a község polgármestere és Bódi Györgyné dr., a megyei könyvtár igazgatója ajánlotta a könyvtárat a megjelent vendégek, olvasók figyelmébe.

ÚJRA MEGNYÍLIK A KÖNYVTÁR SÁGÚJFALUN

Több éves szünet után újra megnyílik a község lakosai számára is a könyvtár.

Hosszú ideig csak a gyerekek és pedagógusok számára nyílt lehetőség könyvtárhasználatra Ságújfaluban. A községi könyvtár megfelelő elhelyezés hiányában hosszú ideig szünetelt.

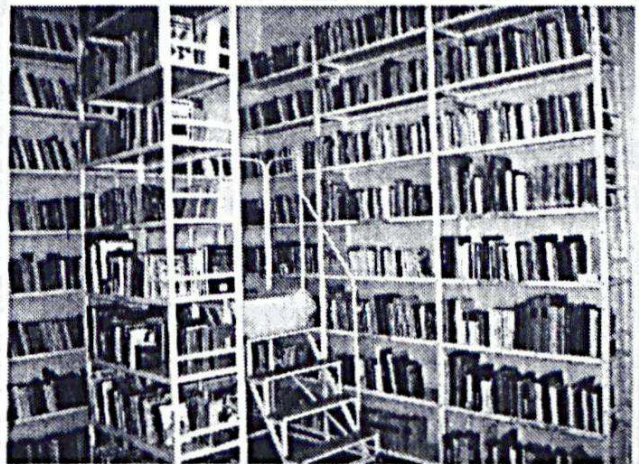
Ebben az évben az iskola kezdeményezésére összevonásra került a két könyvtár. Az iskola, az önkormányzat, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Ellátóközpontjának segítségével megteremtette a két könyvtár összevonásának és a szolgáltatás kibővítésének feltételeit. A könyvtárhelyiséget felújították, pályázati forrásból új polcokat helyeztek el. Az Ellátóközpont munkatársai az állományok átválogatását, megtisztítását és az új nyilvántartások kialakítását végezték el. Megindultak az adatbázisépítés munkálatai is, így hamarosan elektronikus katalógusban is feltárássra kerül a könyvtár állománya. Ez megkönnyítheti mind a könyvtáros, mind az olvasók munkáját, akik nemcsak az adatbázisban, de az interneten is böngészhetnek.

Az iskolavezetés és könyvtáros is elsősorban a rendszeres használók, a gyerekek látogatásaira számít, hiszen eddig is ők vittek olvasnivalót szüleiknek is. Remélik azonban, hogy a bevezetésre kerülő délutáni nyitva tartás vonzó lesz a község lakosai számára, így újra rendszeres használóvá válnak a szülők, a középiskolások, minden könyv és kultúra iránt érdeklődő polgár.

BEMUTATKOZIK ÉTES KÖNYVTÁROSA

Mindig is érdekelték az emberek, a kapcsolat-teremtés, ezért tanultam a Pécsi Janus Pannónius Tudományegyetem művelődésszervező majd a Debreceni Egyetem Felnőttképzési és oktatás menedzser szakán. A Hajdú – Bihar megyei Hadkiegészítő Parancsnokságon pszichológus asszisztensként dolgoztam, ahol megtetszett a szervezési munka. A későbbiekben piackutatói munkát végeztem, majd kisebb nagyobb szervezési munkát vállaltam. A 2004-es évben Ebes község művelődésszervezőjeként dolgoztam majd tavaly év elején adtam be pályamunkámat az Etesi Községi Ház

és Könyvtár vezetői állására melyben hangsúlyoztam, hogy közösségeket kívánok létrehozni, pártfogókat, partnereket keresek minél színvonalasabb programok megvalósítására. Terveim között szerepel az idősek klubjának megszervezése, egy videó vagy filmklub elindítása, író-olvasó találkozók szervezése, egy mesesarok kialakítása a könyvtárban és minden más olyan dolog, amivel a közösségi életet vissza lehetne hozni és élettel tölteni be a Községi Ház és Könyvtár termeit.

Legutóbb az érdekeltségnövelő támogatással sikerült támogatást nyernünk a könyvtárban tervezett elképzelések megvalósítására.

„Szomszédolás” címmel a környező települések kulturális csoportjainak szeretnék bemutatkozási lehetőséget adni.

Karöltve az óvoda és iskola vezetésével, bábszínházi előadásokat, gyermekműsorokat, kézműves játszóházat szeretnék a településre hozni.

Terveim között szerepel kirándulások, színházlátogatások, bálók megszervezése.

A jövő nyár folyamán a szüni – dö – dö program keretében kirándulást, sport délelőttöt, kézműves délelőttöt tervezünk, végül pedig a rendőrség segítségével egy ún. rendőrnapot szeretnénk szervezni, ahol a gyerekek és felnőttek egyaránt számot adhatnak ügyességükről és tájékozottságukról a játékoság keretein belül.

Terveim között szerepel még, hogy a községből elszármazott embereket meghívjuk és egy kellemes napot szervezzünk nekik.

A Községi Ház keretein belül működik a Humánpolitikai Informatikai Információs Központ, ahol bárki kedvére dolgozhat, szórakozhat, internetezhet az itt található 9 db korszerű számítógépen.

A közeljövőben szeretnénk ECDL képzést indítani az érdeklődők számára. Illetve lehetőséget teremteni fénymásolásra, nyomtatásra stb.

A felújított könyvtár ismét várja olvasóit, kicsiket és nagyokat egyaránt!!!

Hétköznaponként 10.00–17.00 óráig

A Községi Hírmondó Etes község Önkormányzatának hivatalos időszaki lapja, amely 3–4 havonta jelenik meg. Célunk, hogy dokumentáljuk az eseményeket, és tájékoztatást nyújtunk az önkormányzat és az intézmények munkájáról. Kiadványunk gyakorlatilag felöleli a település teljes életét. Eddig 3 szám jelent meg.

Kémeri Judit

ESEMÉNYEK

A NAGY KÖNYV PROGRAMSOROZAT **KÖNYVTÁRI ESEMÉNYEI NÓGRÁD MEGYÉBEN**

**„Könyvek kísérik végig életünket az első mesekönyvtől a tegnapi bestsellerig, az iskolai kötelezőktől a nagy, megrendítő olvasmányélményekig”
(Békés Pál író)**

A tavalyi év legjelentősebb kulturális vállalkozásaként, december 15-én Gárdonyi Géza: Egri csillagok című könyvének győzelmével lezárult a Magyar Televízió, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alap-program együttműködésében megvalósult eseménysorozat.

A programhoz 1300 iskola, 1500 itthoni és határon túli könyvtár (kiemelten Erdély), 500 könyvesbolt és több szakmai, társadalmi szervezet csatlakozott.

A játék szakaszairól, az országosan megrendezett programokról, az összesített szavazati és MTV nézettségi adatokról nem írok, erről minden érdeklődő tájékozódhat a még ma is élő www.anagykonyv.hu oldalról.

Számunkra sokkal érdekesebb, ha a Nógrád megyei összesített adatokról és eseményekről adok hírt.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár folyamatos munkájával koordinálta Nógrád megyében a március elsejétől december végéig tartó játék eseményeit. A játékban résztvevő könyvtárakkal együtt szervezte a szavazásokat, kommunikációs eszköztárával, a média támogatásával, különböző olvasást népszerűsítő programokkal, olvasókör indításával megnyerte és fenntartotta az olvasók érdeklődését. Folyamatos kapcsolatot tartott a programirodával, a játékban érintett Nógrád megyei könyvtárakkal.

Nógrád megyében több helyszínen (közterületeken) hirdetőtáblákat alakítottak ki a könyvek népszerűsítésére, a játékkal kapcsolatos hírek közlésére.

Kollégáink minden helyi eseményt, fórumot kihasználtak annak érdekében, hogy minél szélesebb körben megismertessék a játékot, annak menetét és szabályait a településeken élőkkel. Az olvasás népszerűsítéséhez, az események figyelemmel kíséréséhez, a TOP100-as, illetve a TOP12-es lista könyveinek megismertetéséhez rendszeresen igénybe vették a helyi kábeltevék segítségét is.

Különösen figyelemre méltó a szécsényi Krúdy Gyula Városi Művelődési Központ és Könyvtárnak és a helyi kábeltelevízióknak az együttműködése és közös tevékenysége. Filmösszeállítást készítettek, amellyel felvezették, meghírdették a helyi Nagy Könyv játékot, rendszeresen sugározták a könyvajánlásokat, az aktuális híreket, a helyi és az országos „helyzetképről” folyamatosan tájékoztatták a nézőket. Reklámfilmeket készítettek a TOP 100-as, illetve a TOP 12-es listák alapján, amelyek szintén elnyerték a közönség tetszését.

A könyvtárak széleskörű összefogással szervezték az eseményeket és programokat, így tudták összehangolni a meghívott előadók szereplését, a különböző olvasónaplók, pályázatok indítását is. Több olvasmánynépszerűsítő előadást, rendhagyó irodalomórát a helyi irodalomtanárok, írók, újságírók tartottak meg vagy nyitottak meg a TOP100 sikerkönyveiből szervezett felolvasóesteket.

A teljesség igénye nélkül könyvtáraink vendégei voltak: Szerencsi Andrásné, Tóth Norbertné, Zsibói Béla, Meszesné Kovács Mária, Osgyáni Lajosné, Endrész Lászlóné, Patakiné Kerner Edit, Dr. Csongrády Béla, Bódi Tóth Elemér, Marschalkó Zsolt, Pál József, T. Pataki László, Dr. Praznovszky Mihály.

Salgótarjánban és Rétságon a felolvasóestek mellett irodalmi adaptációs filmvetítések is zajlottak.

Az említett két helyen és Bátonyterenyén a KIVISZI Színjátszó-csoport tagjainak, a BAMI ST-ART Tagiskola színművészet szakosainak, illetve a lelkes könyvtáros kollégáknak segítségével megszülettek a regények „színházi” feldolgozásai is.

Különböző korosztályokat megszólító vetélkedőket, olvasói játékokat, anketókat tartottak pl. „Tippeljen és nyerjen” címmel Balassagyarmaton, „Játszva ismerjük meg a könyvet!” címmel a TEMI Nógrád Megyei Könyvtárban, Érsekvadkertben „A könyv jó barát” címmel, illetve Pásztón, a Teleki László Városi Könyvtárban „A Roxfort titkai” címmel.

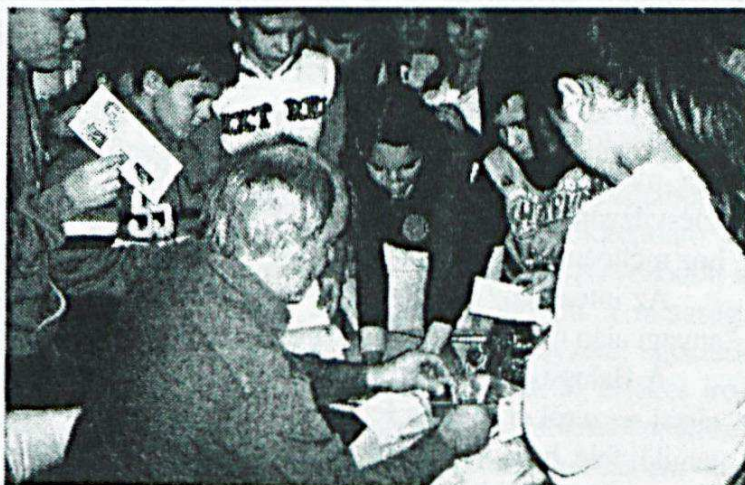
Szécsény, Rétság, Salgótarján iskoláiban, könyvtáraiban is többfordulós játékokra, vetélkedőkre került sor.

Pásztón, a Teleki László Városi Könyvtárban Lassie hazatér és a Vuk című könyvek alapján születtek olvasónapló pályázatok, Balassagyarmaton a Madách Imre Városi Könyvtárban a Micimackó feldolgozása került a középpontba.

Az olvasónapló pályázatokon kívül rendhagyó módon fotó (Madách Imre Gimnázium), illusztrációs (Salgótarján, Balassi Bálint Megyei Könyvtár), illetve „Formába öntött irodalom” címmel képzőművészeti pályázatok meghirdetésére is sor került.

Az előadók, írók, közéleti személyiségek nagy szeretettel, a megszokottnál méltányosabb tiszteletdíjért, vagy csak jelképes ajándékért vállalták a szerepléseket.

Vendégeink voltak: Jókai Anna, Kassovitz László (Rétság), Szabó Zoltán, Békés Pál, Moldova György, Réz András, Alexa Károly, V. Kulcsár Ildikó, Saly Noémi (Salgótarján), Popper Péter (Salgótarján, Balassagyarmat), Závada Pál (Salgótarján, Bátonyterenyé, Nézsa, Nógrád), Nógrádi Gábor (Salgótarján, Pásztó, Bátonyterenyé, Varsány, Bercel, Nógrád-kövesd, Romhány, Somoskőújfalu, Karancslapujtő), Bene Zoltán, Endrei Judit (Érsekvadkert).

Természetesen a rendezvényeket könyv-és illusztrációs kiállítások is kísérték.

Az érsekivadkerti könyvtár „Napról-napra, Lapról-lapra” című kísérlete igen sikeres volt a lakosság körében. A játék kezdetétől fogva a decemberi zárásig a település különböző pontjain naponkénti folytatásos közlésben olvashattak egy-egy, a TOP listán szereplő művet.

A Nagy Bagoly országos középiskolai vetélkedőn kiemelkedően szép teljesítményt nyújtott a salgótarjáni Madách Imre Gimnázium és a szécsényi Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium csapata.

A számok tükrében a következő adatokat eredményezte a Nagy Könyv játék Nógrád megyében:

21 vetélkedőre és olvasói játékra (1181 fő), 8 különböző pályázatra, illetve az azt követő eredményhirdetésre (785 fő), 3 helyszínen történő filmvetítésre (569 fő), 6 alkalommal bemutatott színházi feldolgozásra (950 fő), 33 író-olvasó találkozóra (2621 fő), 18 rendhagyó órára, ankétára, felolvasóestre (1331 fő), 13 kiállításra és egyéb kísérő programra (2945 fő) került sor. Tehát több mint 100 programot, több mint 10.000 fő bevonásával valósítottunk meg.

A játékokban részt vett könyvtárakban megnőtt az igény a 100-as lista könyvei iránt, szinte mindig kölcsönzés alatt, vagy várólistán voltak a nevezett kötetek.

Jelentősen növekedett a könyvtárközi kölcsönzések száma is, mert az olvasmánynaplókhöz, olvasónapló pályázatokhoz, a vetélkedőkhöz, az ankétokhoz és a különböző olvasói játékokhoz nélkülözhetetlen példányokat be kellett szerezni.

A Nógrád Megyei Hírlap folyamatosan közölt híreket a megyei eseményekről. Érdekességgéppen megemlítendő, hogy még a Ludové Noviny című lapban is olvashattunk a Závada Pál íróval megtartott Nógrád megyei nagyszerű találkozókról.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár tavaly megrendezett középiskolás olvasótáborában egy táborig NAGY KÖNYV JÁTÉKRA is sor került, ahol a táborozók a saját maguk által jelölt, kedvenc könyveiket több fordulón keresztül versenyeztették egymással.

A Nemzeti Kulturális Alapprogram tavalyi pályázatán elnyert 4.000.000,- Ft-os támogatásból – az iskolai könyvtárak kivételével - 3.382.230,- Ft-ot programokra, 617.770,- Ft-ot a pályázaton részt vett könyvtárak tárgyi eszközbeszerzésére fordítottunk.

A Nemzeti Kulturális Alap állománygyarapítási pályázatán a Nagy Könyv 100-as listájáról 2,5 millió Ft értékben vásárolhattak a játékokban részt vett könyvtárak.

A játék hatása bizonyítottan pozitív volt az olvasási kedv serkentése és a könyvek iránti érdeklődés tekintetében. Az országos játék a könyvekre, a könyvtárakra, az olvasás jelentőségére irányította újra a figyelmet, megmozgatta a különböző korosztályokat.

Nagyon hasznos lett volna, ha a Nagy Könyv játék abban is eléri célját, hogy mozgalommá válik és nem fejeződik be az országos játék lezárásával. DE ilyen csodák ritkán történnek...

Gyevainé Szorcsik Angéla

MESEERDŐ FESTŐ GYEREKEK A KÖNYVTÁRBAN

Már több éve felvetődött a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Gyermekrészlegének felújítási gondolata, mely szerint külleme és berendezése feleljen meg a kor elvárásainak, a mai fiatalok és gyerekek ízlésvilágának. Az országban mindenütt sorra szépültek meg a gyermekkönyvtárak, valódi feladatukhoz méltóan színesek, mesések, vonzzák a gyerekeket.

Az intézmény által arculattervezésre beadott pályázatok eredményességének köszönhető, hogy az anyagi alap megteremtődött és utat nyitott az ötletek megvalósítására.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár igazgatója, dr. Bódi Györgyné és a Gyermekkönyvtár munkatársai részéről érkezett a felkérés a Hibó Tamás Művészeti Iskola salgótarjáni képzőművész tanárai és tanuló felé, hogy tervezzék meg a részleg új arculatát.

A Művészeti Iskola tanévzáró kiállításának már négy éve ad helyet az intézmény. A diákok alkotásai között sok mesés, színes kép látható és különösen gyakori téma a fák, az erdő, a fantázia és az álmok csodálatos képei. Talán ez ébresztette fel a közös gondolatot a két évvel ezelőtti tanévzáró kiál-

lítás megnyitójának alkalmával, hogy a gyerekek találják ki, mit szeretnének, és mit tudnának legjobb tudásuk szerint festeni, alkotni a könyvtárban. Rengeteg kép gyűlt össze a gazdag színvilágú, gyönyörű erdők ábrázolásából, és a gyermeki fantázia kimeríthetetlen tárházából megszületett a MESEERDŐ Könyvtár elképzelése.

A munka többlépcsős volt. A 2004-2005-ös tanév tervezéssel, a tervek elfogadásával telt el, a 2005-2006-os tanévben a megvalósítás is elkezdődhetett.

Az első mű, a Meseerdő levelei 2005 őszén kerültek fel a Gyermekrészleg falára, amelyek az évszakoknak megfelelően változtatják színeiket. Az őszi barnaságából átváltoznak a tél hóborította fehérségébe, majd tavasszal kiszívdülnek, nyáron pedig mindenféle színben pompáznak, és csalogatják a gyerekeket a meseszoba felé.

A következő alkotás Meseerdő oszlopai. A 2 db több mint 4 méter magas, közel 1 méter átmérőjű mennyezetartó elem díszei 2006. nyár végére készültek el, Szabó Noémi és Kotroczi Gabriella képzőművész-tanárok irányításával.

Az egyik színes oszlop rózsaszín-lila-sárga színharmonióban Szabó Cintia tanuló terve alapján készült, a zöld-kék színvilágú pedig Sándor Lilla elgondolásai szerint.

Sok-sok képzőművész-tanuló vett részt az oszlopfestésben, átszellemült munkájukért köszönet illeti őket. A boldog, felszabadult alkotás öröme ott van Meseerdő oszlopaiban.

Ugyanakkor az elkészült munkák harmonizálnak a könyvtár nagyszerű műalkotásával is, a Kő Pál szobrászművész és Péterffy Gizella festőművész által készült Balassi pannóval. Ez fontos szempont volt a művek színvilágának megválasztásánál, mert bizonyos nézetekből a festmény és az oszlopok együtt látszanak.

A további alkotó munka, a térrendezés és a szépítés a jövőben folytatódik a könyvtár anyagi lehetőségei szerint. A művészeti iskola kis képzőművész-csapata kétkezi alkotómunkáját és a megújulás szellemiségét adja. Felújításra vár még a meseszoba, festésre várnak az iroda nagy üveglakai, cserére várnak a bútorok, az asztalok és a fotelek.

A Meseerdő Gyermekkönyvtár névadó ünnepségére kulturális és művészeti gyermekprogramokkal is készül a művészeti iskola és a könyvtár, színeket hozva a városba, a város életébe.

Szabó Noémi és Nagy Mónika

„EDIT NÉNI KÖNYVESPOLCA” CÍMŰ PROGRAMSOROZAT A GYERMEKKÖNYVTÁRBAN

Az „Edit néni könyvespolca” című programsorozat 2005. tavasza óta működik a Balassi Bálint Megyei Könyvtár Gyermekrészlegében, Patakiné Kerner Edit Madách-díjas előadóművész, lelkes könyvtárosok és egy csapat gyerek közreműködésével, részvételével. Egyedüli, új kezdeményezésről van szó, amelyben a gyerekek élő, közvetlen történeteket hallgatnak és a szereplőket megjelenítő

felolvasásban részesülnek.

Az ötlet P. Kerner Edit nevéhez fűződik, aki a Sanoma Kiadói Kft támogatásával és a megyei könyvtár munkatársainak közreműködésével elindíthatta a rendezvénysorozatot. Kezdetben, a pályázati kiírásnak megfelelően csökkentlátó és látássérült gyermekek bevonásával szerveződött a program, majd folyamatosan bővült a társaság. Ma már gyengénlátó, hátrányos helyzetű, egészséges és ép tanulók együtt hallgatják az értékes irodalmi műveket „Edit néni” tolmácsolásában. Ezzel egyidőben kézműves foglalkozás keretében, különböző tárgyalgó technikákkal illusztrációkat

készítenek a hallott irodalmi műhöz. A manuális foglalkozások zenehallgatással ötvöződnek, a kiválasztott zenemű minden esetben kapcsolódik a felolvasott irodalmi alkotáshoz.

Az elkészült munkákból – a gyerekek közreműködésével – kiállítás nyílik a Gyermekkönyvtárban.

A rendezvénysorozat 2005. őszén újraindult, a programba bekapcsolódtak a Vertich Színpad Stúdió diákjai, akik egyéniségükkel színesítették a rendezvényeket. A Fogyatékos Gyermek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány támogatásával 2006. első félévében 10 foglalkozás lebonyolítására volt lehetőség. A tervezett program szerint a gyerekek palóc meséket, balladákat, nógrádi vármondákat, regéket, legendákat hallgathattak. Megelevenedtek továbbá a kortárs magyar gyermekirodalom jeles képviselőinek - Békés Pál, Lázár Ervin, Nógrádi Gábor - figurái. Éltre keltek Mikszáth Kálmán, Fekete István hősei, felelevenítésre kerültek a farsangi és a húsvéti népszokások.

A kézműves foglalkozásokon lehetőség volt a színezésre, zsírkretázásra, festésre, gyöngyfüzésre, üvegfestésre, álarckészítésre, tojásfestésre, illetve új kézműves technikák elsajátítására, új anyagok kipróbálására: pl. dekorgumi alkalmazására, szalvétakép, 3d-s kép készítésére.

A foglalkozások komplexitásának megfelelően nélkülözhetetlen a zene biztosítása, amely a tárgyalkotás elengedhetetlen „kelléke”, és amely minden esetben kapcsolódik a felolvasott irodalmi alkotáshoz. Ebben az évben többek között a Dűvő, a Gyimes, a Kecskés, a Kaláka, a Szélkiáltó együttesek zenéit és Szvorák Katalin dalait hallgathatták felvételtől a gyerekek.

A cél olyan művészeti, közösségi program szervezése, ahol a szabadidő hasznos eltöltése, a lelki, szellemi egészség fejlesztése a fő irányvonal. Felhívjuk a gyerekek figyelmét a könyv szeretetére, az olvasás örömeire, megismertetjük őket a gyermekírókkal, költőkkel. Cél a kreativitás, a gondolkodás, a

képzelet fejlesztése, amellyel a gyermekek alkotó gondolkodásmódját alapozzuk meg. Az alkotás folyamata, sikere és terméke javítja önértékelésüket, önbizalmat kapnak, értelmileg, érzelmileg gazdagodnak. Olyan meghatározó élményekhez jutnak, amelyek fontosak lehetnek további életük alakulásában.

Az értékes irodalmi művek élő szóban való meghallgatása, a kézműves foglalkozások nyújtotta önálló alkotótevékenység mellett nagy szerepet kap a csoportos foglalkozás. Ennek erős közösségépítő szerepe van, ahol előtérbe helyezhető az egymásra figyelés, a segítőkészség és a tolerancia.

A résztvevő gyerekek megismerhetik szűkebb hazájukat, Nógrád megyét. A nagyszámú mese, monda feldolgozásával a régmúlt eseményeit hozzuk hozzájuk közel, ezáltal erősítjük kötődésüket szülőföldjükhöz, családjukhoz.

Nagy örömeinkre a programsorozatot a 2006-2007-es tanévben is folytathatjuk. Az Észak-Magyarországi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda támogatásával újabb 8 foglalkozás szervezésére nyílt lehetőség, amely a program folytonosságának biztosítása szempontjából nagyon fontos, hiszen a kezdeményezés népszerű a gyermekek és a szülők körében is.

Nagy Mónika

A KÖNYVTÁRI INFORMATIKA AKTUÁLIS KÉRDÉSEI SZLOVÁKIÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Kollégiumának, a Határon Túli Magyarok Hivatalának, a Nógrád Megyei Közgyűlésnek, az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetének, valamint több losonci vállalkozó és civil szerveződés, köztük a CSEMADOK Losonci Szervezetének köszönhetően 2006. április 24-25-én igényes és színvonalas továbbképzést tarthattunk szlovákiai

magyar könyvtárosoknak, Nógrád megyei és az ország egyéb más könyvtáraiból érkezett kollégáknak Losoncon és Salgótarjánban.

A konferencián résztvevők létszáma a támogatások következtében a tervezett 65 főhöz képest jóval 100 fő fölé emelkedhetett.

A könyvtári szakma és a könyvtári informatika aktuális kérdéseinek megvitatására, a szlovákiai könyvtárakkal való együttműködés és a testvérkönyvtári kapcsolatok kialakítására, a meglévő együttműködések tartalmának megújítására, aktuális kérdéseinek megvitatására jött létre ez a tanácskozás.

Széles körű kapcsolatteremtő szándékunkat támasztja alá, hogy a rendezvényt az MKE Nógrád Megyei Szervezetével, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületével, a Losonci Nógrádi Könyvtárral együttműködve, a hazai és a határon túli magyarságot egyaránt érintő, a könyvtárpolitika megvalósítását támogató kormányzati és szakmai szervezetek (Informatikai és Könyvtári Szövetség) vezetőinek bevonásával, támogatásával valósítottuk meg.

A kétnapos konferencia megszervezésével lehetőséget biztosítottunk arra is, hogy a könyvtárosok megismerkedjenek egymás munkájával, szakmai kezdeményezéseivel és eredményeivel.

A résztvevők aktuális információt kaptak az Európai Unióhoz egy időben csatlakozott két ország, Szlovákia és Magyarország könyvtárügyéről és könyvtári-informatikai fejlesztésének lehetőségeiről.

Mielőtt a programról hírt adnék, fontosnak tartom, hogy pár mondatban ismertessem azt, hogy a konferencia színhelyéül miért is éppen Losoncot választottuk.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtárnak hosszú évekre visszatekintő, eredményes könyvtárközi együttműködése van több szlovákiai könyvtárral (pl. a Besztercebányai Tudományos Könyvtárral), közülük a konferencia társrendezőjével, a Losonci Nógrádi Könyvtárral.

Losoncon az elmúlt húsz évben a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének megalapítása mellett ez volt a második legnagyobb könyvtári esemény.

Az elmúlt években többször tapasztaltuk, hogy Szlovákiában a nyugati és a keleti országrész magyar könyvtárosai a földrajzi távolság miatt nehézkesen tartanak kapcsolatot, jobbára az évente rendszeresen megrendezendő szlovákiai vándorgyűléseken, illetve egy-egy magyarországi szakmai konferencián (Sárospatakon, Csongrádon) találkoznak leginkább egymással.

A szép, napfényes tavaszi napon, Losoncon megrendezésre került konferencia arra is esélyt adott, hogy a Szlovákia nyugati, illetve a keleti országrészében élő, különböző városokban, nagyközségekben magyar könyvtári ellátást biztosító könyvtárosok ezúttal Szlovákia közepén tanácskozhattak egymással és a Magyarországról érkezett könyvtárosokkal.

Szlovákiából Érsekújvárról, Dunaszerdahelyről, Galántáról, Léváról, Nyitráról, Nagykürtösről, Rimaszombatból, Somorjáról, Érsekújvárról, Zólyomból, Rozsnyóról, Kassáról, Ipolyságról, Párkányból, Trencsényből, Besztercebányáról és a losonci járás-

ból vettek részt a konferencián.

A konferencia konkrét előkészítését, szervezési feladatainak ellátását a salgótarjáni és a losonci könyvtár megosztotta egymás között.

A losonci szervezési feladatokat Zora Nagyová, az itthoniakat e sorok írója fogta össze.

Az informatika térhódításának időszakában a könyvtárosok korszerű gondolkodásának és szemléletváltásának elősegítéséhez ismert és elismert szaktekinetelyeket hívtunk meg. A könyvtári informatika elméleti és gyakorlati ismereteire, a fejlesztési irányokra és a legújabb, aktuális kérdésekre, az eredményes könyvtárszakmai együttműködés lehetőségeire és területeire hívták fel érdekes előadásaikkal a résztvevők figyelmét.

Mgr. Csúsz Péter, a Losonci Körzeti Hivatal előjárójának közbenjárásával a konferencia konkrét helyszínéül a régmúlt szép emlékeit őrző, impozáns épületet, a losonci Vigadót (Redutát) választhattuk.

A tanácskozás programja április 24-én Mgr. Csúsz Péternek és Ph. Dr. Pavol Urbančoknak, a Losonci Nógrádi Könyvtár igazgatójának köszöntésével vette kezdetét.

A konferencia levezetője Bódi Györgyné dr., a Balassi Bálint Megyei Könyvtár igazgatója volt.

Az első napi program losonci előadói Dohányos Róbert, Kulturális Minisztérium, Kisebbségi Kultúrák Főosztályának főosztályvezetője (Pozsony), Dr. Fodor Péter, az Informatikai Könyvtári Szövetség elnöke (Budapest), Dr. Bakonyi Géza egyetemi tanár, JATE BTK Könyvtártudományi Tanszék vezetője (Szeged), Király László-Simon András-Tóth Kornél, MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetének munkatársai (Budapest), Somogyi Tamás-Ujvári Mária, Nemzeti Digitális Adattár munkatársai (Budapest), Priska Joščáková, a Ludovít Štúr Megyei Könyvtár munkatársa, (Zólyom) és Mgr. Alica Kmeťová, az Állami Tudományos Könyvtár munkatársa (Besztercebánya) voltak.

Az utóbbi két előadást Puntigán József informatikus, a Nógrádi Könyvtár rendszergazdája tolmácsolta magyar nyelvre.

Az előadók foglalkoztak a szlovákiai magyar kultúra helyzetével, az esélyegyenlőség kérdéskörével és a szlovákiai könyvtári ellátás aktuális feladataival, a jövő könyvtárának ismérveivel, a magyar-román közös katalogizálási program tapasztalataival, bemutatták az MTA SZTAKI szoftvereit és az NDA-t., a KIS3G nemzeti könyvtári információs rendszert és a besztercebányai Állami Tudományos Könyvtár VIRTUA rendszerét.

A LIBRIS-BIBLIS program működését Nagy Hajnalka és Rác Edit a Nógrádi Könyvtár munkatársai ismertették.

Délutáni városnéző sétánkat Böszörményi István gimnáziumi tanár, helytörténész tette élvezetessé. A kellemes séta után közös vacsorával, a város kiváló fiatal tehetségeit felsorakoztató kulturális programmal, közülük is kiemelten a Losonci Kármán József Színházcsoport bemutatásával, illetve baráti találkozóra zártuk az első napot.

Április 25-én Salgótarjánban folytatódott a konferencia, ahol igazgatónk, Bódi Györgyné dr. bemutatta könyvtárunkat, majd a losonci Nógrádi Könyvtárral való együttműködési megállapodás megújítására és aláírására került sor.

Mindezek után Ludasi Tünde, az MKE Nógrád Megyei Szervezetének elnöke, feldolgozó könyvtáros helyzetképet adott a dokumentumok gyűjteményszervezési, feldolgozási munkáiról. Sor került a CORVINA integrált rendszer bemutatására is, amelyet kisebb csoportokban tekinthettek meg a résztvevők.

Czoboly Miklós, E-Corvina Informatikai Szolgáltató Kft. ügyvezető igazgatója a jövő könyvtári rendszeréről, az informatika fejlődési irányairól tartott előadást.

A kollégák dr. Szvircek Ferenc, a Nógrádi Történeti Múzeum címzetes igazgatójának kalauzolásával megismerhették a Bányamúzeum felújított kiállítását is.

Úgy értékeljük, hogy a szlovákiai és a magyarországi pozitív szakmai törekvések és példák, az új lehetőségek megismerése és megismertetése hozzájárultak napi munkánk, hosszabb távú elképzelésünk megvalósításához, könyvtári munkánk megújításához.

Intézményünk megyei szerepéből fakadóan továbbra is vállalja és fontosnak tartja a könyvtárosokkal való kapcsolattartást, munkájuk és szakmai ismereteik gyarapodásának segítségét.

A sikeres losonci tanácskozást egy elkezdődött folyamat első állomásaként tekintjük. Terveink szerint 2007 tavaszán szeretnénk a szlovákiai kollégákkal egy újabb tanácskozást szervezni, majd közös tapasztalatcserére elutazni a csehországi Jiří Mahen testvérkönyvtárunkba.

Bízunk szépmegvalósulásban!

Gyevainé Szorcsik Angéla

OLVASÓTÁBOR SZLOVÁKIÁBAN

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár idén 30. alkalommal rendezte meg alapítványok és támogatók segítségével hagyományos nyári nemzetiségi olvasótáborát a szlovákiai Látyn.

Táborunkba ezen a nyáron is Nógrád megye nemzetiségi településeiről hívtunk fiatalokat.

A legtöbben Lucfalváról, Vanyarcról, Felsőpetényből, Nógrádsápról érkeztek, de volt résztvevőnk Bátorterenyéről, Szirákról és Egerből is. Az a 20 fős keretszám, amit a pályázati források segítségével biztosítani tudtunk, pillanatok alatt kimerült, mivel igen nagy volt az érdeklődés.

A tábor július 3-9-ig tartott, igen változatos és gazdag programot sikerült összeállítanunk, melynek megvalósítását a kedvező időjárás is segítette. Táborunk nem üdülőtábor, a pihenés és szórakozás mellett naponta nyelvi foglalkozásokon vettek részt a gyerekek, emellett minden évben egy központi témát dolgozunk fel.

Idén ez a táborhely közvetlen környezetének és távolabbi környezetéhez kapcsolódó irodalmi, történelmi, néprajzi és kulturális hagyományok megismerése, feldolgozása volt. A témát kiterjesztettük a kirándulásaink helyszíneire is. Számba vettük a Pol'ana hegység környékéhez kapcsolódó néprajzi, életmódbeli hagyományokat, beszéltünk a természet biztosította lehetőségekről és a nevezetességekről. Megismertük Zólyom várának történetét, Besztercebánya, Selmecebánya nevezetességeit. Kirándulásainkhoz kapcsolódóan megismerkedtünk Szlovákiának az UNESCO által a világörökség részévé nyilvánított természeti, építészeti emlékeivel, melyek közül kettőbe el is látogattunk.

A téma feldolgozáshoz segítséget kaptunk a *Losonci Nógrádi Könyvtártól*, amely évek óta patronálja olvasótáborainkat.

Táborainkba az utóbbi időben eléggé nagy életkori különbséggel érkeznek a gyerekek, idén is 7-16 évesig volt résztvevő, ennek jórészt az az oka, hogy a korábbi évek táborosai szívesen jönnek vissza újra, és előző tapasztalataik alapján magukkal hozzák testvéreiket és azok barátait is.

Az életkori különbségek és az eltérő nyelvi előismeretek miatt elengedhetetlen volt, hogy a közös foglalkozások mellett számtalan kiscsoportos, pár- vagy egyéni feladatmegoldást igénylő munkaformát alkalmazzunk mind a nyelvi foglalkozások, mind pedig a központi téma feldolgozása során.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a gyerekek szívesen vettek részt minden programon, nagyon kezdeményezők és aktívak voltak. Élvezték a közös munkát, jól érezték magukat együtt.

Jó hangulatúak voltak a közös éneklések, melyek során rengeteg dalt tanultunk és énekeltünk.

Sikeresek voltak a különböző vetélkedők, a Ki mit tud, az Activity és minden olyan játék, ahol különböző összetételű csapatok vettek részt.

Számos szabadidős és sportolási lehetőség állt rendelkezésünkre a táborban és annak közvetlen környezetében.

Igyekeztünk kihasználni a jó időt és a tábor környékének felfedezéséhez, megismeréséhez, ezért több gyalogtúrát is tettünk, ezek egyike a rendkívüli szépségű 23 m magas Bystré vízeséshez vezetett, amely valamennyiünk számára felejthetetlen élmény marad. Emellett ellátogattunk a Raticov Vrch nevű falucska kapucinus templomába is.

Autóbuszos kirándulásunkat a Ruzomberok közelében fekvő Vlkolinecbe szerveztük, ahol festői környezetben ismerkedtünk meg a népi építészet és a helyi emberek életmódjának jellegzetességeivel. Meglátogattuk a Szabadságbarlangot is a Deményfalvi völgyben. Ismerkedtünk Besztercebánya és Selmecebánya nevezetességeivel.

Gyönyörködtünk a Gyetvai folklórfesztivál látványos programjában, a műsor mellett érdeklődéssel figyeltük a vásári forgatagban a kézmű-

veseket. Mindannyiunkat lenyűgözött a Losonci repülőtéren zajló repülőnap, ahol különféle repülőgépek, helikopterek tartottak légbemutatót, a látványos ejtőernyős ugrásokat a szlovák televízió is közvetítette.

Összességében tartalmas, eredményes tábort tudunk magunk mögött. Mivel a tábor időtartama egy hét volt, minden programot ebbe az időtartamba kellett besűrítünk, ennek eredményeként egy gazdag, eseményekben bővelkedő tábort zárhattunk, amely emlékezetes lesz mind a résztvevő gyerekek, mind pedig a vezetők számára.

Bízunk abban, hogy jövőre is lesz lehetőségünk olvasótábort szervezni, ez azonban mindig függ azoktól a szervezetektől, alapítványoktól, amelyek anyagilag is segítik a tábor megvalósítását. Ezúton is szeretnék köszönetet mondani támogatóinknak, akik évek óta fontosnak tartják és elismerik munkánkat: az Országos Szlovák Önkormányzatnak, A Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítványnak, Nógrád Megye Közgyűlésének és a Nógrádi Mecénás Alapítványnak, amely idén az Élet- és Tudásfa Olvasóköron keresztül támogatta a program megvalósítását.

És köszönöm vezetőtársaimnak Pribisán Teréznek, Terike néninek és Ugra Zsuzsannának, Zsuzsa néninek, hogy a tábori munkában évek óta lelkes segítőtársaim a táborozó gyerekek és mindannyiunk öröme.

Ferik Ibolya

„ÚTJAINK, ÁLLOMÁSAINK...TÁJ – EMBER - SZABADSÁG” OLVASÓTÁBOR

*..... s mert egyetlen életbe kötve e földön száz távoli táj,
ami az egyik tájon történt az a másik tájon is fáj”.*

(Babits Mihály)

E babitsi gondolat jegyében rendeztük meg a középiskolásoknak meghirdetett olvasótáborunkat 2006. július 17-27. között, mintegy 40 fő részvételével Balatonmáriafürdön.

A tábor időtartamában zajlott eseményekről, a gazdag programról sokat lehetne írni, de ezt jelen írásomban a formai kötöttségek miatt nem tehetem meg. Így nem marad más hátra, minthogy egy-két dolgot kiemelve adjak hírt az ez évi olvasótáborról.

A tábori előkészületekről:

A „Táj – ember – szabadság” programötlet a tavalyi, balatoni táborozás alkalmával fogalmazódott meg. Elképzelésünket a Lélekpendítők Társaságának 2006. március 14-i megyei könyvtárban lezajlott találkozásán ismertettük meg a tavalyi táborozáson részt vett fiatalokkal és a társaság tagjaival. A tervet

kiegészítettük az akkor elhangzott és megfogalmazott gondolatokkal, a szakmai program kidolgozása ezzel kezdetét vette.

Öröm és egyben megtiszteltetés számunkra, hogy újabb anyagi támogatókat is megnyertünk ennek az ügynek.

Jelentős civil összefogással – a Lélekpendítők Társaságával, a Pro Literatura Alapítvánnyal, a Rákóczi Szövetség Losonc-Salgótarján Közötti Városok Szervezetével, a Magyar Nyelv Kultúra Nemzetközi Társaságával, az Anyanyelvi Konferenciával, valamint az Anyanyelvpolók Szövetségével együtt – összesen 14 helyre adtuk be pályázatainkat. Mindent megtettünk a tábor anyagi

fedezetének a megteremtéséért. Pályázataink sikeresek lettek, de a számlák rendezéséhez szükséges pénzek túlnyomó részét a tábor befejezéséig sem kaptuk meg, sőt néhány helyről csak szeptember végén vagy még most sem utalták át a támogatást.

Köszönjük ezúton is támogatóink, civil pályázó partnereink anyagi és erkölcsi támogatását, „hitelezőinknek” pedig a bizalmat és a türelmet.

A tábor megrendezését ezúttal is több hónapos felkészülés előzte meg. Ennek során a szakmai programot a Lélekipendítők Társaságának tagjaiból (Adorján Attila, Jakab Gabriella, Rabec István, Nemes Gábor, a füleki György és a Benko házaspár) felkért táborvezetőség közösen alakította, formálta. Megterveztük a közös- és kiscsoportos foglalkozásokat, a népi hagyományörző programokat, kitaláltuk a tábor témájához kapcsolódó játékokat. A vezetőkkel 2006 júniusában két, júliusában egy alkalommal a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban találkoztunk egész napos felkészülés formájában.

Hagyományainknak megfelelően - a Balassi Bálint Gimnáziumból, a Kőrösi Csoma Sándor Gimnáziumból, a Bolyai János Gimnáziumból, a Madách Imre Gimnáziumból, a Zentai két (tehetséggondozó és általános) gimnáziumból, a Székely Mikó Líceumból, a Pozsonyi Magyar Tannyelvű Gimnáziumból, a Dunaszécsényi Gimnáziumból és a Füleki Gimnáziumból - jelentkezett fiatalok érdeklődési körük, közösségi munkájuk, a különböző versenyeken való eredményes szereplésük alapján kaptak meghívást az olvasótáborba.

A konkrét táborozást megelőző feladatokat (önéletrajzuk elkészítését, az esszé megírását, a gyűjtőmunkákat, a műveltségi versenyre való felkészülésüket) a diákok komolyan vették, legjobb tudásuk szerint teljesítették. A tábor időtartama alatt nem érezték tehernek a speciális programot, hanem abban örömmel, lelkesen vettek részt.

A táborozás idén is két részből állt:

Az elmúlt egy évtizedben, a táborozásra való készülődésünk során, illetve a tábor időtartamában igen nagy segítséget kaptunk a Petőfi Irodalmi Múzeumtól, különösen a Hangtár-és Videotár vezetőjétől, Maróti Istvántól és munkatársaitól. Idén sem történt másként – a tábor indításaként több tartalmas előadást, tájékoztatót hallgattunk meg a különböző társaság vezetőitől, muzeológusaitól az 1956-os forradalom és szabadságharc irodalmáról. Természetesen a múzeum aktuális kiállításait is megtekintettük, majd Budán meglátogattuk a Bartók és a Nagy Imre Emlékházat, amikor is Szirányi János igazgató és Dr. Sipos József történész, a Nagy Imre Alapítvány elnökének kitűnő vezetését is élvezhettük. A Bartók Béla Emlékházban megköszönve a szíves fogadtatást mindannyiunk örömeire Nemes Gábor kiscsoportvezető dudán, Radics Máté táborozó diák tekerőlanton egy csokorra való dunántúli ugrósról és kanasztáncot adott elő.

Ezután Leányfalura látogattunk, a Móricz Zsigmond Múzeumba, ahol Kolos Virág, Móricz Zsigmond unokája mutatta be a kiállítást. Másnap Ács Anna irodalmi muzeológus kalauzolásával Veszprém felfedezése következett, majd a balatonfüredi Jókai-villában ismerkedtünk meg a nagy író életének fontos helyszínével.

A második nap estjén érkeztünk meg a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány Vendégházába, Balatonmária-fürdő központjába, ahol kezdetét vette a 10 napos táborozásunk.

Az üdülőhely nagyon szép természeti környezetben, közvetlenül a Balaton mellett található.

A szálloda igazgatónőjének, Vajna Katalinnak, helyettesének, Balla Andreának, valamint a vendégház munkatársainak köszönhetően idén is komfortos körülmények, tiszta, rendezett környezet és a táboros csapatot különösen kedvelő, a szociális intézmény állandó lakói vártak bennünket.

Az olvasótábori értékeknek megfelelően, tiszta, becsületes, szakmailag kifogástalan módszerekkel és eszközökkel kerestük a fiatalokban felhalmozódott bizonytalanságokra, kételyekre a választ megadni és tartós önértékelésre alkalmassá tenni őket.

Az ez évi tábor egyik legfontosabb célkitűzése a magyar népi kultúra szerves részét képező kalendáriumi ünnep-és szokásrend megismertetése volt. A „Táj – ember – szabadság” téma kibontására az eredetmondák, a művészeti alkotások, valamint a témában maradandót alkotó írók, költők művei alapján került sor.

A tábor legkedveltebb előadóiról és programjairól:

Végh Károly irodalomtörténész tisztán és világosan beszélt a népi írók máig ható munkásságának jelentőségéről, elhelyezve az életműveket a tábor témájában. A „hűség a tájhoz, a néphez” itt, ebben a táborban ma is jobban átélhetőbb – nem utolsósorban a résztvevők összetétele miatt.

Jankovics Marcell igen érdekes előadást tartott az ősi jelképekről, a szarvashoz, a lóhoz kötődő hagyományokról, az ezekhez a témákhoz kapcsolódó filmjeinek szimbolikájáról.

Telek Ervin előadása a szenvedélyekről, a szenvedélybetegségekről megosztotta a táborozókat. A téma vagy nagyon megragadta őket, vagy túlságosan is keménynek, manipulatívnak érezték az elhangzottakat.

Pomogáts Béla előadása, az 1956-ot felidéző élményeinek megosztása az egyik csúcspontja volt a tábornak. A diákok figyelmét profi módon végig ébren tudta tartani. Újszerű volt mindenki számára az 1956-os események személyes hangvételű beszámolója. Az elhangzottakat a táborozók kitűnően tudták hasznosítani az 1956-os forradalmat feldolgozó műveltségi versenyhez is.

A párhuzamosan folyó két program (népi hagyományörzés és a személyiségfejlesztést segítő témák feldolgozása) miatt idén a kiscsoportos foglalkozások alkalmával kicsit kevesebb idő jutott a kommunikáció nehézségeire rámutató, illetve azt fejlesztő játékokra. A kifejezetten a kreativitásra, improvizálásra építő játékokra nagyobb igény lett volna, ugyanúgy, mint a hosszabb és többszöri kiscsoportos foglalkozásokra.

Ennek ellenére sikerült minden táborozónak megadni személyiségük további fejlődéséhez szükséges „fogódzókat”. Ezt a diákok saját maguk által írott táborértékeléseiből, illetve a szülőktől, pedagógusoktól kapott

visszajelzésekből is pontosan lemértük.

A tábori estéket legtöbbször a kalendáriumhoz kapcsolódó népszokások felelevenítése indította, illetve újra-átélése zárta (kiszé-hajtás, pünkösdi király-választás, királyné-járás, aratási szokások, stb...). Ez lehetőséget teremtett a délutáni kézműves-programok lezárására is, hiszen a foglalkozásokon készült tárgyakat rendjén felhasználták a népszokások felelevenítéséhez. A fiatalokat a kalendáriumi ünnepekhez kötődő ételek, sütemények elkészítésének módjával is megismertettük, amely különösen elnyerte tetszésüket.

Csillagvándor címmel nagyszerű néptánc-happeninget vezetett Telek Ervin és Telek András. A magyar néptánc alaplépéseire és a kiváló népzeneire közös táncos produkció létrehozása volt a célunk, amely óriási élményt jelentett a diákoknak. A tábori zenészek – 1 dudás, 1 tekerőlantos, 1 gitáros, 1

dobos. I népi-hegedűs – négy estén át, hívták táncházba a táborlakókat. A tánctanítást vendég-táncosok segítették, akik ismeretségi alapon, barátságból jöttek el hozzánk.

Idén is volt „Időutazás” program, amelyen egy-egy régióból érkezők a saját népi hagyományait elevenítették fel játékos, humoros előadás formában. A „Vár a zene-Zenevár” előadások Bartók életéről, életérzéseiről, zenéjéről, népzene gyűjtői munkásságáról szóltak, értő zenehallgatás kíséretében. A jelentősebb filmvetítések (Jankovics Marcell Fehérlófia c. filmje, Mácsai Pál „Azt meséld el, Pista...” című Örkény-estje, valamint Mészáros Márta Temetetlen Halott c. filmje) visszajelzése is egyértelműen jó volt.

A vendégváró programokról, a Kalendárium szerkesztéséről, a „Szabadságepizódok” című műveltségi vetélkedőről, amelyet az 1956-os forradalom és szabadságharc témájában szerveztünk meg, valamint a záróműsorról is elismerően kell szólnunk, mert ezek a programok is a tábori közösség összefogását, együtt dolgozni tudását erősítették.

Természetesen a fürdés, a sportolás vagy a konditeremben eltöltött idő sem hiányzott a szabadidő kellemes eltöltéséből, továbbra is „slágernek” számított az „Angyalka-bárányka” gondoskodó játék.

Úgy értékeljük, hogy összességében egy gondosan előkészített, jól szervezett, sikeres tábor volt az idei is, ahol a táborvezetőség keményen dolgozott és mindent megtett a tábor sikeréért.

Főiskolásokat, egyetemistákat idén is fogadott táborunk, köszönő leveleikben a fenti véleményt fogalmazták, erősítették meg.

A résztvevők ez évben is rengeteg élménnyel és tapasztalattal térhettek haza. Mindezek saját szűkebb és tágabb közösségükre való „kivetítésének” folyamata már kezdetét is vette.

Így van ez rendjén, nemcsak a táborozóra, hanem az őt körülvevő közösségére is pozitív hatással van egy olvasótábor.

A miénk biztosan ilyen és ilyenek is marad a jövőben is!

Gyetzainé Szorcsik Angéla

MÁSHOL JÁRTUNK

EGYÜTT – EGYMÁSÉRT! **KOMMUNIKÁLJUNK MÉG SIKERESEBBEN!**

**Országos konferencia a MKE Gyermekkönyvtáros Szekciója és
a dunaújvárosi József Attila Városi Könyvtár közös szervezésében.
2006. május 12 – 13.**

Már második éve veszünk részt Budavári Klárka (MKE Gyermekkönyvtáros Szekció elnöke) által szervezett konferenciákon. Tavaly Sárospatakon, idén Dunaújvárosban találkoztunk.

Kicsit tartottunk magától a várostól, de nagyon kellemesen csalódtunk. Igaz az épületek szocreál stílusban épültek, de rengeteg a park, a virág, a növény, és természetesen ott a Duna.

Klárka által szervezett konferenciák mindig színesek, érdekesek, élményekben gazdagok, úgy is mondhatnám, igazi gyermekkönyvtáros programok.

Idén meglepően sokan érkeztek az ország minden tájáról. A konferencia nyitányaként megismerkedhettünk a dunaújvárosi gyermekkönyvtár életével.

A városban 10 általános iskola van 4400 tanulóval. A könyvtár egymásra épülő könyvtárhasználati órákat tart havonta 2 órában a gyerekeknek. Ennek legfontosabb oka, hogy a 8 iskolai könyvtár nagy részében még katalógus sincs.

Nagyon érdekesnek és követendőnek tartottuk a könyvtár „KÖNYVFALÓ” pályázatát.

100 műből álló tesztlapot (illusztrációval) készítenek a gyerekeknek, akik 1 évig olvashatják a könyveket, folyamatosan tölthetik a tesztlapokat, a helyes válaszokért pontokat kapnak. A legtöbb

pontot elért gyerek lesz az ÉV KÖNYVFALÓ – ja, melyért természetesen ajándék jár. A pályázat legnagyobb erénye, hogy sok szépirodalmi könyvet kölcsönöznek a nebulók.

2005-ben Békés Pált, Nógrádi Gábort, Böszörményi Gyulát látták vendégül a könyvtárban. (Nálunk szintén Békés Pál és Nógrádi Gábor járt.)

A második előadó Érdi Szabó Márta volt. Gondolom, sokan emlékszünk még a Cimbora című TV műsorra, melynek ő volt a főszerkesztője. Márta jelenleg Cimbora klubhálózatot épít az ország különböző könyvtáraiban. A legújabb éppen a konferencia előtti napokban Nyíregyházán nyílt.

A Cimbora Klubról Törökné Antal Mária, a dunaújvárosi József Attila Könyvtár gyermek könyvtárosa mesélt, majd egy foglalkozásnak is részesei voltunk. Ennek a klubnak Alapító okirata és Cimbora esküje is van. Az esküt mi is ünnepélyesen letettük, történetesen az is szerepel benne, hogy nem beszélünk csúnyán. Ez kis derűtséget okozott, hiszen többen úgy érezték, ez igen nehezen betartható. A gyerekek a foglalkozásokon a könyvtáros és Kálnay Adél író nő vezetésével sokat rajzolnak, verseket írnak, játékosan ismerkednek a különböző irodalmi alkotásokkal.

Az első nap előadásait Sarlós Gábor és Teveli Judit (mindketten PR. cégvezetők) zárták.

Ők a könyvtárak marketingjével foglalkoztak. Sajnos új dolgokat nem tudtak mondani, amit kifejtettek, szinte minden könyvtár alkalmazza. Így például esélyegyenlőség, érdeklődés felkeltése, jó minőség és pénz, pénz, pénz !!!! Ez utóbbi évről-évre kevesebb.

Este színházlátogatáson vettünk részt. Táncelőadást nézhettünk meg Palya Bea zenéjére. Nagyon látványos, formabontó, maradandó értéket közvetítő előadást láttunk. A napot állófogadás, és baráti találkozó tette teljessé.

Másnap került sor Rokonczy István képzőművész, középiskolai tanár előadására, amely a gyermek olvasáskultúrájának és vizuális kommunikációjának kapcsolatával foglalkozott.

A tanár úr tapasztalata megegyezik az országos felmérésekkel, a gyerekek fél év alatt jó ha 1-2 könyvet elolvasnak. Rajzórán azt a feladatot adta a tanulóknak, tervezzenek könyvborítót az általuk elolvasott könyv, illetve könyvek számára. A gyerekeknek nagy méretben kellett dolgozniuk, de más információt, megkötetést nem kaptak. Érdekes megoldások születtek, sokszor nem a könyv tartalma, hanem inkább hangulata ihlette meg a gyerekeket.

Az utolsó előadó, akit még meghallgattunk Dr. Striker Sándor közművelődési szakértő volt, aki a Nyugat-Európai és a magyar könyvtárak honlapjait hasonlította össze. Kiemelten foglalkozott az angol könyvtárak honlapjaival, amelyek közös vonása, hogy gyermekbarát, családbarát, sok játékos oldallal. Színesek, figyelemfelkeltőek, tele ötletekkel. Angliában a gyermekkönyvtárakkal kiemelten foglalkoznak, a gyermekkultúra az egyik legfontosabb feladata a mindenkori kormánynak.

A magyar honlapok között akadtak elfogadhatóak, de inkább a száraz tényközlés - oldalakon keresztül szövegek, nincs kép, szinte semmi játék - volt a jellemző.

A két nap összefoglalásaként talán azt tudnám elmondani, hogy minden könyvtár csökkenő olvasói létszámmal küzd, de ha ilyen lelkes, kreatív, vidám, gyermekkönyvtárosokat látunk, akkor mégis bizakodva nézünk a mindennapi munkánk elé.

Apró trükköket, új programlehetőségeket talán át tudtunk egymásnak adni. A program gazdag és tanulságos volt, reméljük, tapasztalatainkat hasznosítani tudjuk.

Ami talán negatívum volt számomra, hogy Nógrád megyéből csak mi vettünk részt a dunaújvárosi rendezvényen. Minden gyermekkönyvtáros kollégámnak csak ajánlani tudom a Budavári Klári által rendezett programokat.

Kíváncsian várjuk, milyen témával lep meg a következő esztendőben.

Holtai Zsuzsanna

HELYISMERETI KONFERENCIA MUNKÁCSY MIHÁLY VÁROSÁBAN

Az MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete 2006. július 12-14. között Békéscsabán tartotta éves konferenciáját, amelynek központi témája a könyvtárak és a turizmus kapcsolata volt.

A Békés Megyei Könyvtár könyvtárosai gondos szervezőmunkával készültek fogadásunkra, a konferencia színhelye a város pihenő övezetében egy jól felszerelt konferenciaközpontban és középiskolai kollégiumban volt. Így a résztvevők minden figyelmüket a témára fordíthatták.

Az előadások közül különösen figyelmet felkeltő, további elemzést igénylő volt a Körös-Maros Kulturális Örökség Projekt, amelyet Ambrus Zoltán könyvtárigazgató és a projektben résztvevő múzeumi és levéltári szakemberek, külföldi partnerek mutattak be.

Az INTERREG IIIC pályázat segítségével megvalósított program résztvevői közül a konferencia vendége volt a görögországi Veria Városi Könyvtár igazgatója, aki a gyermekek könyvtárlátogatókká, aktív résztvevőkké formálásában gyűjtött tapasztalatait összegezte. E görög városkában a könyvtár-technikai eszközök fejlesztésével egyidőben a gyermek- és diákcsoportok munkájával (digitális fényképezőgép, videofelvétel, interjúk) mérték föl a település értékeit, állították egymás mellé az értékes régi épületeket, hagyományokat és az új, korszerű lehetőségeket.

A Békés Megyei Könyvtár a portugál, a dán, az olasz és az említett görög partner mellett a megyei közgyűjteményeket vonta be a projekt megvalósításába. A Körös – Maros Kulturális Örökség Projekt egy Interneten elérhető információs szolgáltatásként is megjelenik, amelyben a Békés Megyei Könyvtár, a Békés Megyei Levéltár, a Békés Megyei Múvelődési Központ, a Békés Megyei Múzeumi Szervezet és a Gyulai Mogyoróssy János Városi Könyvtár különböző információkat és digitalizált értékeket tett elérhetővé.

Honlapjuk: <http://koros-maros.bmk.hu>

Az adatbázisban lévő információk rendkívül sokszínűek, néhány kérdés, amire választ kaphatunk: Hol lakott Munkácsy? Gyűjtött Békés megyében Bartók népdalt? Mi a csabai kolbász titka?

A további előadások közül mindenképpen meg kell említenünk Mándli Gyula váci könyvtárigazgató előadását, aki az idegenforgalmi, turisztikai információk forrásait fogta csokorba a régi képeslapoktól a menetrendeken át a szórólapokig, melyeknek gyűjtése, feldolgozása s az ezekből történő könyvtári információs szolgáltatás fontos kötelességünk.

A tartalmas konferencianapokat színesítették a vendéglátók által szervezett programok, melyek közül, az első este szállásunk belső udvarán bemutatott csabai kolbásztöltés volt a legmeglepőbb. A békéscsabai könyvtárosnők népviseletbe öltözve, fateknőben keverték a kolbászhúst, töltötték, majd szabad tűzön megsütve tesztelhattük is az ízeket.

A második nap délutánján utunk Vésztőre vezetett, ahol egy csodálatos ökoparkot tekintettünk meg, melynek díszje a népi írók szobraiból álló pantheon, s egy kilenc méter mély kultúrreget feltáró régészeti bemutató.

A konferencia befejező napján Békés megye levéltárosai, muzeológusai mutatták be tevékenységüket, a közgyűjtemények együttműködési lehetőségeit.

A három nap befejező programját a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum meglátogatásával teljesítettük. Pákh Imre, Amerikában élő műgyűjtő elhozta Békéscsabára Munkácsy-gyűjteményét, amelyet mi könyvtárosok is megtekinthettünk.

Bódi Györgyné

HIDAK ÉS PARTOK – VILLANÁSOK A NEMZETKÖZI OLVASÁSTÁRSASÁG VILÁGKONGRESSZUSÁRÓL

Megtiszteltetés és hihetetlen nagy élmény volt, hogy résztvevőként, mitöbb, előadóként is ott lehettem a budapesti Világkongresszuson, melynek a Magyar Olvasástársaság volt a házigazdája. Az évek óta zajló szervezőmunka a háromnapos rendezvényben csúcsosodott ki, számos nemzetközi résztvevővel, melynek az ELTE Egyetemi Kongresszusi Központ adott helyet. A konferencia hivatalos nyelve az angol, de három szekcióban magyar nyelvű előadások voltak hallhatók. Mindhárom nap gazdag programot kínált, szoros időbeosztással, remek előadásokkal.

Villanásszerűen csak néhány előadásról (bővebben lásd: www.hunra.hu)

A nyitó plenáris ülés az egyetem Harmónia termében zajlott, számos külföldi – elsősorban amerikai (USA) – résztvevő jelenlétében. A megnyitó angolul hangzott el,

A nyitó előadást Andreas Schleicher, a PISA-vizsgálatok alapítója és vezetője tartotta. Élmény volt a nemzetközi sokaságban résztvenni, s rádöbbenni: ezek az emberek valami módon mind-mind az OLVASÁS végett vannak itt!

A (Gyermek)irodalom, könyvtárak szekcióban Bartos Éva, köszöntő szavai után, felolvasta azok számára, akik az előző esti fogadáson az OSZK-ban nem tudtak részt venni Súlyom László konferenciát köszöntő sorait (a teljes szöveg elolvasható a www.hunra.hu Web-oldalon).

Kiss Gábor, a zalaegerszegi megyei könyvtár igazgatója követte őt, aki „Olvasás és könyvtárhasználat a XXI. század elején” címmel tartott előadást. Valamikor a „kedvtelésből olvasók” tették ki a könyvtárba járók zömét – ma már ők szorulnak leghátrébb a gyűjtőkör gyarapításánál, ma a hasznosság a fő cél. A könyvtár iránti pragmatikus igények a '80-as évektől kezdtek tért hódítani. A mai felső tagozatos diákokról, mint az Internet-generáció tagjairól szólva, saját családját hozta fel példának: kiskorú gyerekei sem olvasnak már annyit, mint a nagykorú gyerekei, és némi számítógép-megvonást is alkalmaznia kell eredmények elérése végett e téren.

A zalaegerszegi könyvtár már 1991-től elkezdte analitikusan feltárni az állományát, és 2000-re be is fejezték a munkát. Előadásában színesen mutatta be a könyvtár kapcsolati hálóját – pedagógiai intézettel, általános- és középfokú iskolákkal -, közös programjaikat, egész tanéven áthúzódó, több száz tanulót megmozgató rendezvényeiket. Előadásából, ugyanúgy, mint az őt követő Antal Mária, a bonyhádi városi könyvtár igazgatójának előadásából, egy dinamikus, szívvel-lélekkel tevékenykedő könyvtárosi személyiség bontakozott ki.

Antal Mária előadását a szekcióvezető Nagy Attila azzal vezette be, hogy a megismerkedésük óta eltelt néhány évtizedben sosem tudott úgy arra járni, hogy Bonyhádon a könyvtárban éppen ne történjen valami izgalmas, vagy éppen végére értek valami szenzációs programnak vagy dolgoztak a következőn.

Az előadás egy közkönyvtár életébe és (nem)mindennapi történéseibe engedett bepillantást. Remek ötleteket meríthettünk! Az, hogy házikönyvtári kölcsönzést szolgáltatnak, nem újdonság, de hogy ebbe bevonták a házi orvosokat is, nagyszerű ötlet! Hiszen ha a házi orvos ajánlja a szolgáltatást, bátrabban veszik igénybe és így nagyobb reklámot is kap, bizalommal engedik be a könyvtáros kollégákat az idősök otthonaikba. Az idősök klubjába rendszeresen helyeznek ki folyóiratokat a könyvtár állományából. A nyári szünidőre rendszeresen szerveznek programokat, toboroznak gyerekeket, felügyeleti segítségnek pedig szülőket és középiskolásokat – volt gyerekolvasókat – kérnek fel. TÉKA Galériájukban rendszeres kiállítási, bemutatózási lehetőséget biztosítanak a helyismeretei alkotók számára, egész évben folyamatosan. Persze nem hagyhatta ki könyvtáros életünk meghatározó alapjaként az anyagiakat sem, és a fenntartóval százszálon épített kapcsolati hálójukról, PR és menedzselési tevékenységükről is beszámolt. A közvetlen kapcsolat, a személyes jelenlét fontosságát hangsúlyozta.

Halász Pétert, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének képviselőjében hallhattuk ezek után, aki a Kassán lévő Városi Ifjúsági Könyvtárat mutatta be. Olvasómaraton szerveznek évente a gyerekeknek, ilyenkor 24 órás felolvasás zajlik – sajnos, nincs magyar nyelvű része a programnak, mint ahogy a többi programjuknak sem. Színes fotókat láthattunk a fogyatékosok integrációjára törek-

vő programjukról is: számos kerekesszékes gyerek és fiatal vesz részt ezeken. Évente egyszer könyvtári éjszakát is rendeznek: programokkal, vacsorával, hálósákokkal, reggelivel, este héttől reggel hétig, ami egyre növekvő gyerektáborra vonz a könyvtárba.

Nagy Attila, a Könyvtári Intézet munkatársa, vezető olvasásszociológus, a TÁRKI által 2005 őszén végzett ún. omnibusz-vizsgálat idevágó és már feldolgozott eredményeiről számolt be. (A Könyvtári figyelő idei első számában már néhány eredményről beszámolt Nagy Attila és Péterfi Rita). Az előadó a szemléletes ábrák segítségével mutatott rá, az olvasás-Internet-használat összefüggéseiben is jól látható: növekszik a társadalmi távolság a magyar népesség egyes rétegei között. A tények alapján a társadalom kulturális kettészakadásának újabb jeleit mutatta fel. Egyrészt egy kisebbségben lévő, az eddigi előnyeivel jól sáfárkodó kisebbségi réteg: számítógépet és Internetet is használó, olvasó és könyvtárba is járó, főként iskolázottabb fiatal népesség. Ugyanakkor egyre növekszik azoknak a táborra, akik rosszul és alig olvasnak, könyvtárba sem járnak, nem használnak korszerű információtechnológiai eszközöket. Ők hogyan állják meg majd helyüket a holnap információs társadalmában? – tette föl és hagyta függőben a kérdést végül az előadó.

Előadásunk: Ko(ó)rkép – változási tendenciák: esettanulmány. Tóth Anna középiskolai tanárnővel évek óta vizsgáljuk és elemezzük a középiskolás korosztály szabadidő-eltöltési szokásait, abban az olvasásnak – papíron és képernyőn -jutó szerepet, mindehhez a családi házból hozott kulturális tőkét. Jelentős tapasztalat birtokában a jövő feladata: a feltárt hiányosságok pótlására szoros együttműködés kidolgozása a könyvtár – munkahelyem - és az iskola között. Figyelmes és értő hallgatóság előtt tarthattuk meg előadásunkat, előrevivő vitát és jóízű beszélgetést generálva, melyért ezúton is hála és köszönet a jelenlévő szakembereknek.

Tanárok, kutatók, könyvtárosok mind beültünk-szorogtunk Boldizsár Ildikó meseszobájába, s pissenés nélkül, szinte borzongva a gyönyörűségtől és varázslattól hallgattuk végig „A mese mint beavatás” című előadását. Megtudtuk belőle, hogy minden beavatásban van egy elhagyandó állapot, egy átmeneti állapot, és egy elérendő állapot. Mindig, minden meséből mást és mást értünk meg, attól függően, milyen érzelmi és szellemi fejlettségi fokon állunk, hiszen a káoszról a fénybe, a rendezetlenségből a rendezettség irányába haladunk a mese által.

Nagy energia - megmozgató és -adó konferencia volt, de tartalmával és mondanivalójával évekre elegendő támpontot és ötletet adott az olvasással, az olvasás megszerettetésével, az olvasás fontosságának elismertetésével kapcsolatosan tevékenykedő szakemberek számára.

Máté Lászlóné

ÚJ ÉRTÉKKEL GYARAPODOTT ÁLLOMÁNYUNK!

2006. szeptemberétől a nagyközönség számára is elérhetővé vált helytörténeti gyűjteményünk új gyöngyszeme a Vertich hagyaték.

Vertich József itt élt Salgótarjánban 1912-2003. között. Jóska bácsi a városhoz és könyvtárunkhoz tartozott a szó legszorosabb és igaz jelentésében. Kollégaként, családtagként szerettük valamennyien. S mindannyian büszkék voltunk, s vagyunk a mai nap is arra, hogy viszont szeretett bennünket. Sokoldalú személyiség volt. Salgótarját, csak középiskolai tanulmányai idejére hagyta el. Az Acélgárban kezdődött pályafutása. Pénzügyi tisztviselőként kezdett dolgozni, majd az évek során megszerzett nagy szaktudásának és tapasztalatának köszönhetően pénzügyi tanácsos lett.

A város sportéletében ő teremtette meg az atlétika fejlesztésének programját.

1887. április 2-án született egy olvasóegyleti döntés, mely szerint „műkedvelő társulat alakíttassék”. Vertich József 1939 és 1967 között volt a társulat vezetője. Szakmai irányításával megannyi sikert ért el az együttes. Több száz sikeres darabot mutattak be a salgótarjáni és országos közönség előtt.

A szintársulat 1986-ig folyamatosan működött, a centenáriumi évfordulót soha nem látott lelkesedéssel ünnepelték.

Jóska bácsi előrelátó, több évtizedes gondos gyűjtőmunkájának eredménye, a ma felbecsülhetetlen értékű salgótarjáni hely- és színháztörténeti tartalommal bíró gyűjtemény, melyet könyvtárunkra hagyományozott.

A feltárt 449 db beleltározott dokumentum (300 db könyv, 50 fotó, számos plakát, levelezés és kézirat) több szempont alapján visszakereshető a BBMK Corvina katalógusában. A gyűjteménybe tartozó cikkek és lapkivágatok 109 tételt képviselnek a Helytörténeti adatbázisunkban.

A hagyatékké állománya együttesen lekereshető – külön-külön a két adatbázisban – a „Vertich hagyatéka” tárgyszó alapján. A teljes gyűjtemény a Helyismereti részlegünkben kapott elhelyezést.

Ludasi Tiinde

NÉHÁNY SZÓBAN A KÖNYVTÁRI SZAKGYŰJTEMÉNYRŐL

A Könyvtártudományi Szakgyűjtemény 2005 őszén került ki nyílt olvasói térbe a Módszertani osztályról, s vált az Olvasóterem szerves részévé.

Itt számos lehetőséget biztosít mind a könyvtárszakos hallgatók, mind a kollégák, és természetesen a szakmánk iránt érdeklődő olvasók ismereteinek bővítéséhez.

A gyűjtemény összetétele: szakkönyvek – könyv- és könyvtártörténetről, könyvtártudományról, az írás történetéről, a nyomdák létrejöttéről és a ma oly népszerű könyvtári menedzsmentről szólnak. Az időszaki kiadványok között az országos szakmai lapokon túl a városi, megyei könyvtárak tájékoztató kiadványai, valamint saját szakmai kiadványunk (Hírforrás) füzetei is jelen vannak. Az állomány gondozásával kapcsolatban 2006-ban legfontosabb feladatunk a könyvek retrospektív feldolgozása.

Ezt a feladatot sikerült teljesítenünk. A nyár folyamán a gyűjtemény teljes egészében felkerült a könyvtár on-line katalógusába. A közel 1000 dokumentum szerző, cím illetve a könyvtáros szakmában használt tárgyszavak alapján válik visszakereshetővé. A tanév kezdetével minden könyvtáros képésben résztvevő hallgatót szeretettel várunk.

Legújabb beszerzéseink:

Dercsényi Szilvia: Idegen szavak és kifejezések a könyvszakmában

Dercsényi Szilvia így ír előszavában: „Minden szakma, foglalkozás megteremti a tevékenységéhez kapcsolódó, és bizony sokszor a köznapitól eltérő szókincsét. Így van ez a könyvszakmában is, amelynek fogalma használatos szűkebb és tágabb értelemben.” Ez a szószedet gyűjtemény azzal a céllal íródott, hogy a könyvszakmában használatos kifejezések értelmét, tartalmát rögzítse. A több évig tartó gyűjtőmunka eredményeként a legtöbb kifejezés a könyvkészítéssel, kiadással kapcsolatos, de a könyvtörténetből és a könyvtári munka szakterületéről is tartalmaz kifejezéseket szép számmal.

Ki kicsoda a magyar könyvszakmában

A tavaly megjelent első hazai könyves életrajzi adattár 532 könyves szakember személyes szócikket tartalmazza. A kötet kultúrtörténeti jelentőségű és hiánypótló a könyvszakmában, amelyben a hazai és határon túli magyar könyvkiadásnak, könyvkereskedelemnek és a könyves szakma háttérintézményeinek aktív munkatársai szerepelnek.

Kiből lesz az olvasó?

A könyvben megszólaló 15 szerző, többek között Békés Pál író, Boldizsár Ildikó mesekutató, Budavári Klára gyermekkönyvtáros, Gabnai Katalin drámapedagógus, Komáromi Gabriella gyermekirodalomkutató, ők adnak izgalmas választ a címben feltett kérdésre. Leírják személyes élményeiket, tapasztalataikat, bevált módszereiket. Fenyő D. György a könyv szerkesztője azt mondja: „.....sok múlik rajtunk, felnötteken, mert sok mindent tehetünk, azért, hogy átélhessék az olvasás gyönyörűségét.”

Febvre: A könyv születése:

A könyv első kiadása 1958-ban jelent meg és aktualitásából máig nem veszített, lassan fél évszázada a könyvtörténeti tanulmányok alapja. A szerzők a nyomtatott könyv első három évszázadáról írnak, amelyhez az előállítás, kereskedés és az olvasás történetére vonatkozó levéltári anyagokat is felhasználtak. Egyik fontos fejezet a könyves társadalom kialakulásának történetét tárgyalja.

Adamikné Jászó Anna: Az olvasás múltja és jövője

A könyv 2006 júniusában jelent meg, amely teljességgel összefoglalja mindazt, amit az olvasásról napjainkban tudni lehet. Sajnos a 21. század elején megcsappant az emberek olvasási kedve. A könyv témája a kezdeti olvasástanítás módszerbeli kérdései, a szövegértő olvasás és az olvasó motiválása. A könyv hasznos elméleti szakemberek és a gyakorló pedagógusok számára is.

Üzleti információ, céginformáció és a könyvtárak

A kötet, Kiszl Péter doktori disszertációja alapján készült, amely nagy visszhangra talált a könyvtári világon kívül állók körében. Amint a témaválasztás indoklásában is olvashatjuk, a szerzőt, aki könyvtári és közgazdász szakemberként mindig foglalkoztatta a könyvtárak és az üzleti tudományok kapcsolata. Az információ értéke megnőtt, az információt a könyvtárak gyűjtik, dolgozzák fel és teszik hozzáférhetővé különböző hordozókon. Az üzleti információszolgáltatás eddig nem szerepelt prioritásként a hazai könyvtári rendszer fejlesztése során. A hazai könyvtárügy üzleti információszolgáltatással kapcsolatos törekvéseit egészen a rendszerváltást megelőző évekig visszamenőleg ismerteti a könyv.

Zalánfi Zsuzsanna

MI ÚJSÁG A KÖNYVTÁRI NAGYVILÁGBAN?

Könyvtári lapszemle (Tallózó könyvtári szaklapokból)

Gyermekfolyóirat születése a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban címmel jelent meg Tóth Renáta cikke:

Mint minden könyvtárban legyen az felnőtt vagy gyermekolvasó szeretné a neki tetsző dolgokat haza vinni, otthon olvasgatni akár könyvről vagy folyóiratról van szó. Amikor szembesülnek a gyerekek azzal a ténnyel, hogy az újságokat nem vihetik haza, nem olvashatják kedvenc rovatukat otthon, bizony csalódás éri őket. 2005. májusában született meg a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Könyvtár gyermekkönyvtárának szellemi terméke, egy olyan gyermekfolyóirat, amelyet haza is lehet vinni. A névválasztás sem volt egyszerű, olyat szerettek volna választani, amely tükrözi kinek szól és könnyen megjegyezhető. Az új periodika neve OLVASÓ LURKÓ és a 7-12 éves korosztálynak készül. Az újság szerkesztője azt mondja célja a következő volt a kiadvánnyal: „Szerettem volna másfajta - a hagyományostól eltérő- kapcsolatot is teremteni a gyermekolvasók és a könyvtár között. Fegyvertárunkat bővíteni kell, mert új „ellenfelek” jelennek meg (számítógép, Internet), a már meglévők pedig erősödnek, gondolok itt a televízióra.”

Ismerkedjünk meg a rovatokkal:

- A Hagyományörző című rovat népszokásokat mutat be az adott hónapra vonatkozólag.
- A Lepetyelő mese és verses könyvek könyvajánlatait tartalmazza 7-8 és 9-12 éves korosztálynak.
- Engem minden érdekel fejezet pedig az ismeretterjesztő könyvek felé kalauzolja a gyermekolvasót. Az ilyen témájú könyvek tartalmi ismertetésével próbál kedvet csinálni az olvasáshoz.
- Verselgető címmel ismert íróktól, költőktől vidám versidézeteket lehet olvasni.
- A nagyvilág híreit a Hümmögő című rovat kínálja.
- A könyvtárba járó gyermekfolyóiratok cikkei közül válogat az Újságoló rovat.
- A tréfát, viccet kedvelő gyerekek is találnak maguknak olvasnivalót a Viccelődőben.
- Rejtvényt, találós kérdéseket rejt a Kobaktörő.
- A kézművességhez ad hasznos tanácsot a Készítsünk együtt rovat.
- Az újság hátoldalán kifestővel kedveskednek a gyerekeknek.

Minden felnőttnek és gyermeknek ajánlom az Olvasó Lurkót, amelynek legfrissebb száma megtalálható az Interneten: <http://www.dfink.hu/-gyerek> oldalon.

Forrás: Könyv Könyvtár Könyvtáros 2006/5. sz. 36-38 p.

Szintén a Könyv, Könyvtár, Könyvtárosban jelent meg egy cikksorozat, amelyben bemutatkoznak a Könyvtári Intézet új osztályvezetői.

Elsőnek Ládi Lászlót a Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály új vezetőjét ismerhetjük meg. Programja a könyvtári törvényben meghatározott elvekre és a Könyvtári Intézet 2004-2008. évekre szóló stratégiai tervére épül. Fontosnak tartja a hagyományos könyvtár-szociológiai mérések folytatását, olvasás-, használó- és igénykutató vizsgálatokat. Az osztály kiemelt feladata a kistérségi és egyéb kistélepi ellátási formák folyamatos vizsgálata, mit lehet tenni a további leszakadásuk ellen, hogy csökkenjen a hátrányos helyzetükből adódó kiszolgáltatottságuk. További feladatnak tekinti a könyvtárosok képzését a fogadó intézmények és szakmai trendek vonatkozásában. Ládi László felhívja a figyelmet, hogy mennyire fontos a könyvtárak megjelenése a médiában.

Az osztály szolgáltatásánál a következőket emeli ki az osztály új vezetője: Figyelemmel kell kísérni a szakma meghatározó trendjeit. A tervei között szerepel, hogy a rendelkezésére álló intézményi statisztikai adatokból egy átlátható szerkezetű adatbázist hozzon létre. Osztálya támogatni szeretné a helyi digitalizálási projekteket. Nagy feladatnak tekinti a képzés minőségének mérését az elhelyezkedő fiatal könyvtárosok pályájának követésével.

A kutatási témák és szolgáltatások után a szervezetfejlesztés területén megvalósítandó elképzeléseiről beszélt. Folytatni szeretné a „Könyvtári minőségfejlesztés 21” projektet, valamint a kistélepi ellátási modelljének kidolgozását. A tervek megvalósítását korlátozzák a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek - mondja Ládi László. Befejező gondolatként fontosnak tarja a folyamatos önképzést és a szoros szakmai kapcsolatokat.

A következő bemutatkozó Hegyközi Ilona a Könyvtártörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár új osztályvezetője. Az intézményben csak osztályvezetőként új, hiszen eddigi szakmai pályafutásának nagy részét a szakkönyvtárban töltötte. Munkakörére a változatosság jellemző, kezelt különgyűjteményt, szerkesztett bibliográfiát és különböző kiadványokat, tájékoztató könyvtárosként dolgozik jelenleg. Szakmai és vezetői tapasztalatait az MKE ügyvezető titkáráként szerezte.

Legelőször magáról gyűjteményről (Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár: röviden KSZK) olvashatunk pár gondolatot. Gyűjtőkörükbe tartozik a könyvtár- és tájékoztatótudományi szakirodalom, a gyűjtemény része lett a 2004-ben kialakított Európai Könyvtártörténeti Gyűjtemény - röviden EKGY -, amely értékes, régi dokumentumokat, muzeális értékeket tartalmaz. Ezáltal az állományvédelmi feladatok is változnak.

A közeljövőben folyamatos feladatának tekinti, hogy a gyűjteménynek rendelkeznie kell a legfrissebb szakirodalommal, mivel országos gyűjteményről van szó. A könyvtári berkekben manapság oly sokszor emlegetett digitalizálási program is szóba került. Szoros együttműködést kell kialakítani az OSZK-n belüli partnerekkel, valamint fel kell készíteni a munkatársakat a technikai és szerzői jogi ismeretekből. Ehhez segítséget nyújt a 2003-ban elkészített digitalizálási terv. A beszélgetés végén a KSZK szolgáltatásairól esett szó. A KSZK országos szakkönyvtári, felsőoktatási könyvtári és intézményi könyvtári feladatokat egyaránt ellát. Nyilvános könyvtár, az ODR tagkönyvtára. A gyűjtemény használói gyakorló könyvtárosok, képző intézmények hallgatói és oktatói, kutatók és a könyvtárügyet irányító vezetők és munkatársak. A gyűjtemény a magyar könyvtárügyről szolgáltat dokumentumokat és információt. A szakkönyvtár szolgáltatásait az olvasóteremben helyben használattal, kölcsönzéssel és az Interneten keresztül lehet elérni. Legközelebbi feladatának az EKGY szolgáltatásainak kialakítását és használati szabályzatának kidolgozását tekinti. A beszélgetés végén Hegyközi Ilona mindenkit arra biztat, hogy éljen a lehetőséggel: vegye igénybe a szakkönyvtár szolgáltatásait!

Forrás: Könyv Könyvtár Könyvtáros 2006/6. sz. 14-21 p.

A Könyvtári Levelező/Lap nyári számában Sudár Annamária „Korszerű kalendárium” névvel jellemezte a Neumann-ház új szolgáltatását. Az új digitális oktatói segédanyagot 2006. májusában tette közzé a Neumann-ház Jeles napok címmel. Hasznos tananyagot kínál a gyűjtemény a világi és egyházi ünnepek, történelmi évfordulók témakörében. Nem nélkülözi a multimédiás elemeket sem, amely színesíti a tanórákat, valamint segítséget nyújt vetélkedőkhöz, szabadidős programokhoz. A kalendárium folyamatosan bővül, ez nemcsak a diákoknak kedvez, hanem más felhasználó számára is értékes információt közöl a művelődéstörténet területén. A honlapot a ColorPlus Kft. Készítette, a művészeti vezető Jankovics Marcell volt. A weboldalon található ünneplista közel hétszáz ünnepet, évfordulót sorol fel. A listában találunk olyan ünnepet, amely a társadalom számára a mai napig a hétköznapi része, de vannak olyan évfordulók is, amelyek már csak hagyományként vannak jelen a mindennapjainkban. Minden ünnephez megfelelő szakirodalmi szöveg társul. Az újabb világnapokhoz, nemzetközi napokhoz a Neumann-ház irodalmi szerkesztősége készítette el a megfelelő ünnepleírást. Szép- és szakirodalmi idézetekben is bővelkedik az irodalmi anyag, amely több hónapos gyűjtőmunka eredménye. Az oldalon van lehetőség a továbblépésre a különböző linkek által. Grafikai elemek színesítik az oldalakat: pl. Kun Fruzsina tizenöt Mária ünnephez festett képe vagy Kakasy Éva illusztrációi. Harminkét animáció és tíz videofilm is gazdagítja az oldalt, amely a magyar szentekről, magyar Nobel-díjasokról és a különböző világnapokról készült. Játékra is van lehetőség azok számára, akik megtekintik az összegyűjtött anyagot. Van puzzle és kvízzjáték és különböző irodalmi idézetekhez kapcsolódó kvízkérdés. Ebben az esztendőben folyamatosan szeretnék bővíteni a szolgáltatást, elsősorban magyar ünnepek, évfordulók listája gazdagodik majd. A gazdag irodalmi és történelmi anyag miatt mindenki figyelmébe ajánlom az oldalt. Tekintse meg és gyűjtsön hasznos ismereteket! Az oldal a következő webcímen érhető el: <http://jelesnapok.neumann-haz.hu>

Forrás: Könyvtári Levelező/Lap 2006. 7.sz 23-25.p.

Zalánfi Zsuzsanna

WEBAJÁNLÓ

KATALIST a könyvtárosok levelező listája. A linken szereplő oldalon fel lehet iratkozni erre a listára, ahol a könyvtárosokat éppen foglalkoztató kérdésekről olvashatunk, az egyes könyvtárosok szemszögéből. Levelező lista lévén hozzá is tudunk szólni az egyes levelekhez, mindösszesen egy működő e-mail címre van szükségünk mindehhez.

Feliratkozás : <http://listserv.niif.hu/cgi-bin/mailman/listinfo/katalist>

Archívum : <http://listserv.niif.hu/pipermail/katalist/>

KIT hírlevél, Könyvtár Információ Társadalom. Mikulás Gábor és csapata által összeállított rövid hírek, aktualitások, érdekességek nem csak könyvtárosoknak. Hasonlóképpen egy működő e-mail cím szükségeltetik a használatához

Feliratkozás : <http://hirlevel.swgy.hu/user/1/php/maileuser.php?mailer=1&action=regist>

Archívum : <http://www.gmconsulting.hu/inf/kit/>

A konyvtar.lap.hu a startlap egy „aloldala” tulajdonképpen egy kategorizált linkgyűjtemény. Innen indulva rengeteg könyvtár weblapját el tudjuk érni, ezen felül, további hasznos oldalakra is eljuthatunk erről az oldalról.

Link : <http://konyvtar.lap.hu/>

Az e-konyvtar.lap.hu szintén a startlap egy „aloldala”, hasonlóan a konyvtar.lap.hu-hoz itt is rengeteg linket találunk összegyűjtve, de itt értelemszerűen a digitális könyvtárakkal, az elektronikus dokumentumokkal foglalkozó oldalak vannak csokorba gyűjtve

Link : <http://e-konyvtar.lap.hu/>

A Magyar Elektronikus Könyvtár (röviden MEK). A neve is árulkodó, „elektronikus könyvtár”. Itt rengeteg elektronikus dokumentum lelhető fel, felhasználóbarát keresőjével könnyen találhatóunk szinte minden témában érdekességeket. Az itt található dokumentumok szabadon letölthetőek.

Link : <http://mek.oszk.hu/>

A Neumann Ház egy digitális könyvtár, különböző részlegei vannak, úgy mint:

Bibliotheca Hungarica Internetiana - Magyar Szöveg-tár

Digitális Irodalmi Akadémia - Kortárs magyar irodalom

Jeles napok - Oktatási segédanyag

WebKat.hu - Magyar internet katalógus

Olvasni jó! - Gyermekirodalom

Virtuális Diafilm-történelmi Múzeum - Diafilmek

Képek a magyar irodalomból - Képek és diafilmek

Balassi Bálint virtuális kiállítás - Versek, versfelvételek, énekelt versek

Az érdeklődők különböző e-könyv formátumban tudják a dokumentumokat megtekinteni, ezekhez olykor le kell tölteni a megjelenítő programot és telepíteni szükséges azt.

Link : <http://www.neumann-haz.hu/index.html>

Kultura.hu, kulturális weboldal, hírek, események, érdekességek a kultúra minden területéről.

Link : <http://kultura.hu/>

Oktatási és Kulturális Minisztérium. A 2006. évi LV. törvény rendelkezései alapján a volt Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának, valamint a volt Oktatási Minisztériumnak a feladatait - a kutatás-fejlesztéssel, a technológiai innovációval összefüggő, valamint a szakképzéssel kapcsolatos feladatok kivételével - az Oktatási és Kulturális Minisztérium látja el. Az oldal könyvtárakkal foglalkozó része a *Kultúra* menüpont alatt, a *Közgyűjtemények* almenüpont *Könyvtár* almenüjében fellelhető. Itt, teljes 4 egész menüpontot szenteltek a könyvtáraknak, amiből az első a *Bemutakozás*, majd a könyvtári jogszabályok a következő menüpont (*Jogszabályok*). A *Könyvtárszakmai programok* menüpont alatt olvashatunk a *Nyilvános könyvtárakról*, az *Országos Dokumentum-ellátási Rendszer - ODR-ről*, a *Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer - KSZR-ről*, a *Könyvtári érdekeltség-növelő támogatásról*, az *Országos Könyvtári Digitalizálási Tervről* és az *Akkreditált képzési tanfolyamokról*. A negyedik menüpont a *Linkgyűjtemény* néhány hasznos linket sorol fel. Aki pályázatokat keres, ezen az oldalon találhatóan könnyedén fellelheti azokat, rögtön a fejlécben, a menü alatt a link, amely közvetlenül a pályázatokhoz visz. Csoportosítva, az egyes területek szerint mint pl.: Közoktatási pályázat, Művészeti pályázat, Közművelődési pályázat, Közgyűjteményi pályázat, stb. Ezen az új oldalon a legkönnyebben úgy találhatjuk meg amit keresünk, ha igénybe vesszük az oldaltérképet, amelyet az oldal láblécében találunk. Az oldal akadálymentesített, ezért a vakok és gyengénlátók is könnyedén tudják használni azt.

Ehhez mindössze a jelre kell kattintani a weboldal jobb szélén a fejlécben.

Link : <http://okm.gov.hu/> vagy <http://om.hu/>

A Könyvtári Intézet weblapja is megújult a közelmúltban, amely nagyon könnyen áttekinthető és használható. A baloldalon gyorslinkek segítségével azonnali hozzáférést biztosít különböző hasznos tartalmakhoz, mint például jogszabályokhoz, főlőspéldány-jegyzékekhez, könyvtári folyóiratok internetes oldalaihoz, stb. Elérhető még itt a könyvtárak építésével, berendezésével foglalkozó cégek listája. Tájékozódhatunk az intézet tanfolyamairól, képzéseiről és legújabb kiadványairól is, de kereshetünk a Nyilvános könyvtárak jegyzékén is. Az oldal lényegi részét a hírek foglalják el, ide kerülnek fel a friss pályázatok, és minden újdonság. Ha valamit konkrétan keresünk, akkor érdemes átböngészni a menüt, illetve a keresőt használni, amely szintén a lap tetején található.

Link : <http://www.ki.oszk.hu>

Vadász Péter

FIGYELEM!

ÚJ SZAKMAI KIADVÁNYOK, AKTUÁLIS INFORMÁCIÓK

Megjelent az Egyetemes Tizedes Osztályozás táblázatok (I-II. kötet) és mutató.

Ára: táblázatok (I-II. kötet) 10.000,- Ft, mutató 5.000,- Ft + postaköltség (5 példányig) 1240,- Ft.

A Könyvtári Intézet új kiadványa

A magyar könyvtárosság etikai kódexe - magyarázatokkal, kommentárokkal, kiegészítésekkel.

Összeáll. Papp István

Elfogadva a 2007-es statisztikai kérdőív

Az Oktatásügyi és Kulturális Minisztérium Informatikai Főosztálya elfogadta a 2007-ről szóló könyvtárstatisztikai kérdőívet, amelyet a Statisztikai Munkabizottság terjesztett elő. A 2007-es kérdőív (a 2006-ossal egyetemben) megtekinthető itt: [statkivutm06.pdf](#), [statkivutm07.pdf](#).

Somogyi József

Megjelent Sebestyénné Horváth Margit: Kistéleplési könyvtárak kézikönyve. Útmutató a kis-könyvtárakban végzett munkához című kötete.

Megrendelhető: Szabó Lászlóné OSZK-Könyvtári Intézet – Telefon: 06-1-2243-819

MÁSHOL OLVASTUK

A KETTŐSFUNKCIÓJÚ KÖNYVTÁRAK ÚJ FELADATAI **AZ ISKOLAI TANKÖNYVELLÁTÁSBAN**

A tankönyvellátás könyvtári vonatkozásai

Azokban a települési könyvtárakban, amelyek iskolai feladatokat is ellátnak – 2004-től folyamatosan jelentkeznek a tankönyvellátás könyvtári vonatkozásaival kapcsolatos problémák. Az érdekeltség-növelő támogatás adatai, illetve a 2005. évi statisztikai adatgyűjtés során azt tapasztaltuk, hogy a *kettősfunkciójú könyvtárakban a tankönyvek nyilvántartásának és szolgáltatásának nincs kialakult, egységes gyakorlata*, a kollégák bizonytalanok az egyes kérdések megoldásában.

Az alábbiakban Szakmári Klára: Tankönyvellátás és iskolai könyvtár¹ című írása lapján ismertetünk néhány lehetőséget, javaslatainkkal szeretnénk elősegíteni a helyes szakmai gyakorlat kialakítását.

A kettősfunkciójú könyvtár iskolai feladatellátásában nagyon fontos szerepet kap a tanulás, tanítás segítése, ezért ott mindig is voltak tankönyvek, segédkönyvek, kötelező és ajánlott olvasmányok. A könyvtárnak sajátos eszközrendszerével szervesen illeszkednie kell az iskola alaptevékenységéhez, ellátási kötelezettségeivel, szolgáltatásaival pedig elő kell segítenie az iskola pedagógiai programjának megvalósulását.

Magyarországon a 2003/2004. tanév volt az első, amikor a tanulói létszámhoz viszonyítva igen nagy arányban jogosultak voltak a tanulók az ingyenes tankönyvre.

Az iskolai tankönyvellátás megszervezése az iskola feladata. Jogsabályok határozzák meg azoknak a körét, akiknek ingyenes tankönyvet kell biztosítani normatív támogatásból. Az ingyenesség biztosítását a legtöbb iskolában fedezet híján nem tudják vállalni, ezért egyre több helyen

¹ Szakmári Klára: Tankönyvellátás és iskolai könyvtár. = Korszerű könyvtár. Tanulmányok. Bp.: Raabe Kiadó, 2005.

az iskolától történő *tartós tankönyv*² kölcsönzésével oldják meg. Alapvető szempont, hogy az iskola a tartós, több éven át is használható tankönyveket az iskolai könyvtárból kölcsönzéssel bocsássa a tanulók rendelkezésére.

A 2004. évi XVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről kimondja: „az iskolákba így eljuttatott tankönyveket az iskola könyvtárában, könyvtárszobában kell elhelyezni és könyvtári kölcsönzés útján kell a tanulókhöz eljuttatni.”

A tartós tankönyvek nyilvántartási kérdései:

Hibás gyakorlat, hogy sok helyen az ingyenes ellátást szolgáló teljes tankönyv mennyiséget beletárolták, könyvtári állományba vették.

- Ez a könyvtárost óriási adminisztrációs feladattal terheli: a tankönyveket leltározni kell, számmal, pecséttel kell ellátni, szolgáltatni, a sérült, használhatatlan példányokat pedig selejtezni, állományból kivonni.
- A statisztikai adatszolgáltatásban ez jelentős állománynövekedést jelez, de nem jelenti a gyűjtőkörnek megfelelő gyarapodási szükségletet, nem tükröz kiegyensúlyozott állományépítési gyakorlatot!
- A nagy összegű beszerzés téves adatként jelenhet meg az érdekeltségnövelő támogatás alapjául szolgáló állománygyarapítási összegben, amelybe a teljes tankönyvmennyiség nem tartozik bele!

Javaslatunk

Mindenképpen el kell különítenünk az ingyenes tankönyvi ellátást a könyvtári ellátástól. „A jogszabály nem teszi kötelezővé az ingyenes tankönyvek állományba vételét, így fogalmaz, hogy azok az iskola tulajdonába kerülhetnek. A könyvtár állományába, így leltárba is csak a tanulói tankönyvtámogatás 25%-ának kell kerülnie, de ennek nem kell kifejezetten tankönyvnek lennie.”³ (Lehet tankönyv, szótár, atlasz, ajánlott, kötelező olvasmány, elektronikus adathordozó is.)

1. *Állandó könyvtári nyilvántartásba* (egyedi és csoportos leltárkönyv) vételezzük be a tankönyvtámogatás 25%-ának – jogszabály szerinti – könyvtári felhasználását: kézikönyveket, szótárakat, atlaszokat, kemény kötésű ajánlott és kötelező olvasmányokat, CD-ket, CD-ROM-okat.⁴

Az állandó nyilvántartások adatai bekerülnek a statisztikai adatszolgáltatásba, be kell számítani a települési önkormányzatok érdekeltségnövelő támogatásához jelenlett állománygyarapítási összegbe is.

2. *Brosúra nyilvántartásba* vételezzük a puha kötésű, kis értékű segédkönyveket, a könyvtári állomány részét képező egyes tankönyveket, ingyenes tankönyveket.

Időleges nyilvántartásba kerülhet minden olyan dokumentum, amelyet a könyvtár átmeneti időszakra (legfeljebb három évre) szerez be. Mivel állományba vételük eszközeiről, állományból való törlésük módjáról általános érvényű, mindenkire kötelező előírás nincs, javasoljuk ezt a könyvtár szervezeti és működési szabályzatában rögzíteni.

Ilyen időleges nyilvántartásba kerülhetnek a tartós tankönyvek is. Ha a fenntartó előírja állományba vételüket, célszerű külön füzetben – melyet előzőleg hitelesített az iskola, ill. az önkormányzat – összesített (sommás) nyilvántartásba venni őket. Így az egyedi azonosításhoz szükséges adatok mellőzhetők, az azonos időpontban, azonos módon, azonos helyről beszerzett dokumentumok egyetlen

² Tartós tankönyv = az a tankönyv, amely tartalma és kivitele alapján alkalmas arra, hogy a tanulók több tanévben használják. (Nem tartoznak ide a munkatankönyvek, munkafüzetek, feladatlapok.)

³ Szakmári, 14. p.

⁴ 2004. évi XVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról 7.§ 4. bekezdés

tételként leltározhatók. Ezzel nem terheljük az egyedi leltárkönyvet sem, csoportos leltárkönyve vételükre nincs szükség.

A könyvet elegendő lepecsételni és az időleges nyilvántartásba vétel számát feltüntetni.

E dokumentumok elhasználódásakor a törlés is egyszerű, a törlési jegyzőkönyv alapján az időleges nyilvántartásból könnyen ki lehet vezetni ezeket a köteteket.

Javasoljuk, hogy hozzunk létre a könyvtárban egy *elkülönített állományrészt, tankönyv-tárat*. A tankönyv-tár egyre bővülő tankönyv adatbázis, amely az ingyenes tankönyv ellátás alapjául szolgál. *Az ingyenes tankönyvek ne kerüljenek be a könyvtár leltárkönyveibe!* Célszerű róluk tanévek és osztályok szerint füzetes nyilvántartást vezetni: kik kapták, milyen tantárgyból, milyen tankönyvi számon. Kötelező aláírással igazolni az átvétel és a visszaadás tényét, a kártérítési felelősség tudomásul vételét. Legyen pontos képünk arról, mely dokumentumból hány példány áll rendelkezésre.

Alkossunk – a Szervezeti és Működési Szabályzat mellékleteként – tankönyv-tári szabályzatot.⁵ Ebben rögzítsük a legfontosabb kérdéseket: a vonatkozó jogszabályokat, a gyarapítás elveit, a nyilvántartás formáit, a kezelésre, elhelyezésre vonatkozó szabályokat és az ellátás felelőseit; a feltárás módját, mélységét; a kölcsönzés módját és szabályait; a kártérítés rendjét; a törlés módját.

Az ingyenes tankönyvek nem képezik a könyvtári állomány szerves részét, a leltárkönyvekben nem szerepelnek, ezért a nyilvános könyvtári statisztikai adatszolgáltatás (gyarapodás, törlés, tárgyévi állomány) soraiba sem kerülnek be.

A fenti okból nem tekinthetők a települési önkormányzatok érdekeltségű támogatói igényének alapjául sem.

Farkas Márta

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Eger

Felhasznált irodalom:

1. Hock Zsuzsanna-Rónyai Tünde: Tankönyv – kérdés könyvtáros szemmel. Bp.: Fővárosi Pedagógiai Intézet, 2005. 52. p. Könyvtárpedagógiai füzetek 2.
2. Szakmári Klára: Tankönyvellátás és iskolai könyvtár. = Korszerű könyvtár. Cserelapos kézikönyv. Bp.: Raabe Kiadó, 2005.

MKE NÓGRÁD MEGYEI SZERVEZETE

VÁNDORGYŰLÉS

Második alkalommal szervezhető könyvtárosok számára vándorgyűlést Kecskemét.

Először – sorrendben a 29. számút - 1997-ben, melynek központi témája Szolgáltatások – térítések – szponzorálás volt, s idén második alkalommal, ahol **Középpontban az állampolgár – A könyvtárak közösségi közszolgáltató szerepe** témakörhöz kapcsolódó előadásokon vehettek részt a szakemberek és az érdeklődők.

A vándorgyűlésről részletesen olvashatunk a <http://www.kjmk.hu/vandorgyules/szakmai.asp> honlapon és a könyvtáros szaklapokban.

⁵ Mintát közöl Szakmári, 23–25. p.

ELISMERÉSEK, KITÜNTETÉSEK

2006. június 12-én átadásra kerültek a Balassi-díjak a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban.

Ez évi díjazottak:

Kapás Tünde, a Balassi Bálint Megyei Könyvtár zenei könyvtárosa (Salgótarján);

Kőszegi Tiborné, a Madách Imre Városi Könyvtár munkatársa (Balassagyarmat);

Patakiné Kerner Edit előadóművész, az Edit néni könyvespolca című program vezetője (Salgótarján)

A kecskeméti vándorgyűlés alkalmával MKE-émlékérmeket kapott:

Bajtai Mária nyugalmazott iskolai könyvtárostanárs, szaktanácsadó, magyar szakos tanár és könyvtáros, a könyvtárosok Bács-Kiskun Megyei Szervezetének egyik legtevékenyebb, meghatározó tagja

Budavári Klára a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár gyermekkönyvtárosa, az MKE Gyerekkönyvtáros Szekciójának elnöke

Gloserné Szabó Györgyi a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ igazgatója, könyvtári szakértő

Dr. Horváth Sándor Domonkos jogász, könyvtáros, a győri Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtár igazgatója

Nagy Zoltán főosztályvezető-helyettesként az Országos Széchényi Könyvtár Mikrofilm és Fényképtárának vezetője, az MKE Műszaki Könyvtárosok Szekciójának titkára.

Fülöp Mária a marosvásárhelyi Tartományi Könyvtár (ma Maros Megyei Könyvtár) nyugalmazott könyvtárosa

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium vezetői augusztus 20-án alkalmából kormánykitüntetések, közgyűjteményi, közművelődési és oktatási díjakat, valamint miniszteri elismeréseket adtak át Budapesten, a Néprajzi Múzeumban.

Hiller István oktatási és kulturális miniszter **Szinnyei József-díjat** adományozott azoknak a könyvtárosoknak, akik hosszabb időn át kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, tevékenységükkel, kezdeményezéseikkel szakterületük fejlődését segítik.

Bakos Klárának, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Központi Könyvtár igazgatójának, eredményes munkájáért és a könyvtár szakmai közéletben kifejtett tevékenységéért

Bartos Évának, a Könyvtári Intézet igazgatójának, a könyvtáros-képzésben és a hátrányos helyzetűek könyvtári ellátásában végzett kiemelkedő elméleti és módszertani tevékenységéért

Karbach Erikának, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár osztályvezetőjének, a könyvtár szociológiai gyűjteményének szervezésében és működtetésében végzett kimagasló szakmai tevékenységéért

Krasznahorkai Gézának, a gyulai Mogyoróssy János Városi Könyvtár igazgatójaként végzett több évtizedes eredményes munkájáért

Orosz Ágnesnek, a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar Kari Szakkönyvtárában végzett magas színvonalú vezetői és szervezési tevékenységéért

Oroszlánné Mészáros Ágnesnek, a balassagyarmati Madách Imre Városi Könyvtár igazgatójának, közel három évtizedes kimagasló színvonalú szakmai munkájáért.

Ezúton is szívből gratulálunk a szakma kitüntetettjeinek!

Ludasi Tünde

Megjelenik: alkalmanként 45 példányban

Felelős kiadó: Balassi Bálint Megyei Könyvtár – MKE Nógrád Megyei Szervezete

Szerkeszti: Balassi Bálint Megyei Könyvtár Módszertani osztály

Cím: Balassi Bálint Megyei Könyvtár 3100 Salgótarján, Kassai sor 2.; Pf. 18

E-mail: zsubodi@bbmk.hu; angela@bbmk.hu

Telefon: 32/416-777 (112-es mell.) * Fax: 32/416-482

Keresés a Corvina online katalógusában

Ez a rövid leírás elsősorban a Balassi Bálint Bálint Megyei Könyvtár Ellátóközpontjának tagkönyvtárainak szól, amelyben igyekszem röviden bemutatni a Corvina webes keresőfelületének használatát. Ehhez szükségünk lesz az egy Internet kapcsolattal rendelkező számítógépre, továbbá egy böngésző programra (pl. Internet Explorer vagy Mozilla Firefox).

Kezdjük is hozzá. Indítsuk el a böngésző programot, és írjuk be a címsorba, hogy www.bbmh.hu majd üssünk enter. Megjelenik a Balassi Bálint Megyei Könyvtár weblapja. Az oldal menüjében keressük meg a *Katalógusaink* menüpontot és kattintsunk rá.

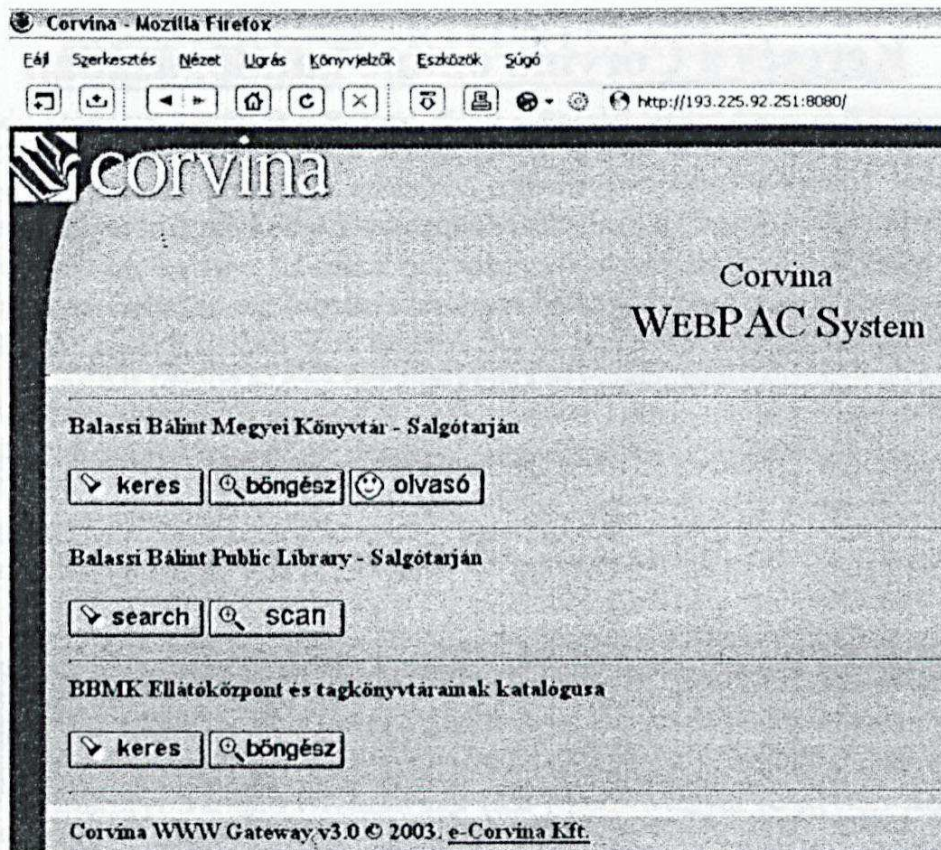
1. ábra

A legördülő menü és az almenüpontok közül válasszuk ki az *Ellátott kistélepüléseink különkatalógusa* menüpontot.

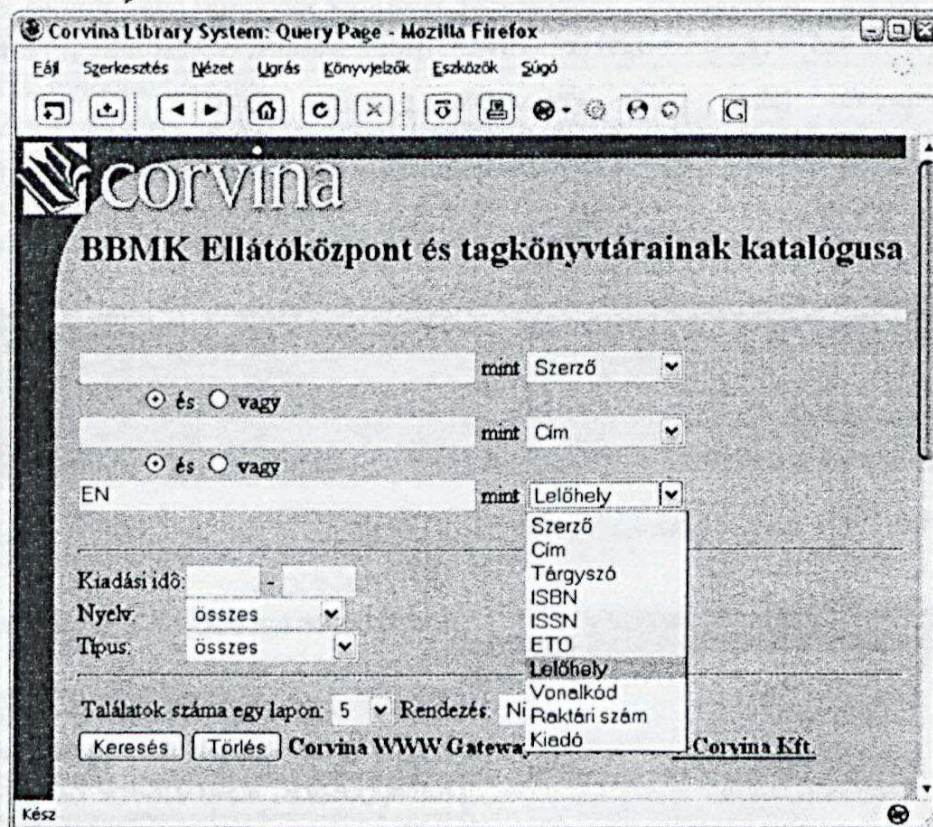
2. ábra

A Corvina Online katalógusának a kezdőlapjára kerülünk

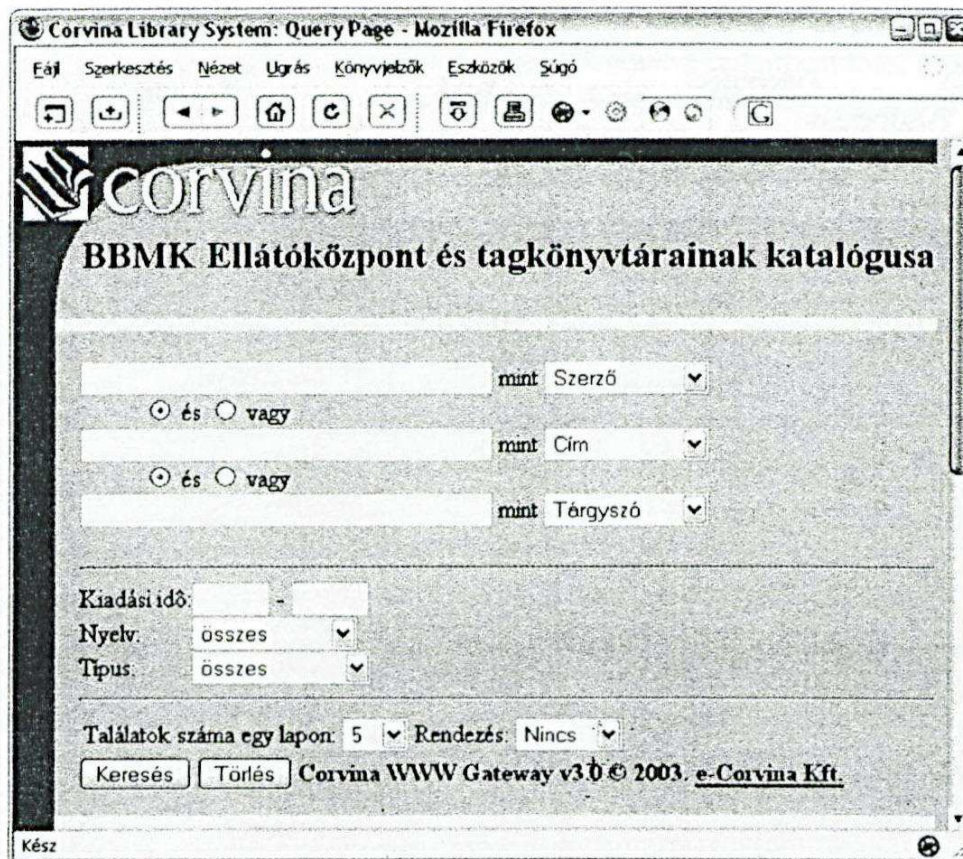

3. ábra

Itt ismét választani kell, mégpedig a BBMK Ellátóközpont és tagkönyvtárainak katalógusa részénél a *Keres* gombot. Ez megnyitja nekünk a kereső oldalt.

4. ábra

5. ábra

A 4. ábrán is látszik alap esetben **Szerzőre**, **Címre** és **Tárgyszóra** való keresést ajánl fel a program. Természetesen ettől sokkal több adatra is kereshetünk, ha lenyitjuk valamelyik mezőt a mellette levő jel segítségével.

A 4. ábrán is látszik itt még elég sok dolgot tudunk beállítani, amivel a keresés eredményét tudjuk szűkíteni ezáltal is pontosabbá téve a keresést. A kiadási idő megadható tól-ig, így az adott időintervallumban megjelent dokumentumokat listázza a rendszer, a nyelv megadásával csak az adott nyelven megjelent dokumentumokat fogja a rendszer megtalálni, a típus pedig a dokumentum típusát határozza meg. Ezeket mezőket egyenlőre hagyjuk alapállapotban. A találatok száma egy lapon 5-re van állítva, így 5-ös csoportokba rendezve több oldalra tördelve jeleníti meg a találatainkat a Corvina. Ez kissé átláthatóbbá teszi a találati listát. Az egyes mezők között „és”, valamint „vagy” kapcsoló látható, amivel a keresőfeltételek közötti kapcsolatot szabályozhatjuk. Az előbbi esetben szűkebb találati lista lesz a keresés eredménye, egyszerre két vagy több keresőfeltételnek kell teljesülnie a helyes eredmény eléréséhez. Egyelőre ezeket a kapcsolókat is hagyjuk alapállapotban.

Ha egy könyvtár állományára vagyunk kíváncsiak, változtassuk meg a Tárgyszó mezőt, hogy a mellette levő jelre kattintunk, és a megjelenő listából válasszuk ki a *Lelőhely*-et.

Most írjuk be az immár Lelőhelyre módosított mező elé a településünk kódját, amelyet az alábbi listából tudunk kikeresni.

Kód	Település	Kód	Település
AP	Alsópetény	LI	Litke
AL	Alsótold	LU	Lucfalva
BA	Báma	LH	Ludányhalászi
BE	Bercel	MG	Magyargéc
BR	Berkenye	MK	Márkháza
BO	Bokor	MN	Mátranovák
CS	Cserhátszentiván	MT	Mátraterenye
EG	Egyházasgerge	MI	Mihálygerge
EN	Endrefalva	MO	Mohora
EK	Erdőkürt	NA	Nagybárkány
ET	Erdőtarcsa	NK	Nagykeresztúr
ES	Etes	NL	Nagylóc
EI	Etes Iskola	NE	Nézsza
EA	Etes-Amália	NG	Nógrád
FL	Felsőtold	NS	Nógrádsipek
GG	Galgaguta	NO	Nógrádszakál
GA	Garáb	OA	Ósagárd
HO	Horpács	PB	Pusztaberki
TC	Ipolytamóc	RI	Rimóc
KB	Kisbárkány	SG	Ságújfalú
KH	Kishartyán	SH	Sóshartyán
KU	Kutasó	SZ	Szalmatércs
LE	Legénd		

Ezt követően kattintsunk a *Keresés* gombra. Így az adott település könyvtárának összes, az adatbázisban már rögzített állományát fogja a rendszer találatként hozni. Az ábrán Endrefalva könyvtárának adatai láthatóak. Az egyes dokumentumok adatait úgy tudjuk megjeleníteni, ha az előtte levő fehér kis négyzet segítségével kijelöljük az adott tételt vagy tételeket, majd pedig a *hosszú* illetve a *státusz* gombok segítségével (egyszerre csak az egyik használható) tudjuk megtekinteni a rekord tartalmát.

The screenshot shows the Corvina library catalog interface. At the top, the logo 'corvina' is visible. Below it, the title 'BBMK Ellátóközpont és tagkönyvtárainak katalógusa' is displayed. The search results section shows 'Találatok száma: 5027' and 'A kérdés: find loca EN'. Below this, 'Megjelenítés: 1 - 5' is shown. There are navigation buttons: '<<', 'keres', 'hosszú', 'státusz', and '>>'. Three search results are listed, each with a checkbox on the left:

- Szerző: Nagy Muri*
Cím: Kaskótes, koszfomás / Nagy Muri, Vidák István
Megjelenés: [Budapest]: NPI, [1979]
- Cím: Magyar nagylexikon / [szerk. Eleztes László, Barany Lászlóné], [szerk. Barabás Éva et al.]*
Megjelenés: Budapest: Akadémiai Kiadó, 1993-2004
- Cím: Történelem : az általános iskola 7-8. osztálya számára : Bemutatófüzet / Balla Árpád*
Megjelenés: Budapest: Korona, [2001]

6. ábra

Célszerű a *státusz* gombot használni, mert fontos információt szolgáltat a dokumentumról. Az alábbi ábrán ez látható. Ennek segítségével könnyedén megtalálhatjuk a dokumentumot a polcon - a helyrajzi szám erről tájékoztat-, láthatjuk, hogy egy- vagy többkötetes-e a mű. Számítógépes kölcsönzés esetén a rendszer megmutatja, hogy a dokumentum kölcsönözhető-e, illetve, ha olvasónál van, mikor jár le a kölcsönzés ideje.

TÉTEL	LELŐHELY	HELYRAJZI SZÁM	KÖT. SZÁM	PÉLD	STÁTUSZ
	CÍM	Magyar nagylexikon / [főszerk. Élesztős László, Bárány Lászlóné] ; [szerk. Barabás Éva et al.]			
	MEGJELENÉS	Budapest : Akadémiai Kiadó, 1993-2004			
1.	EN:EN	030-M14	1	107	Kölcsönözhető
2.	NS:NS	030-M14	1	143	Kölcsönözhető
3.	AL:AL	030-M14	1	177	Kölcsönözhető
4.	TC:TC	030-M14	1	202	Kölcsönözhető
5.	AL:AL	030-M14	10	177	Kölcsönözhető
6.	AL:AL	030-M14	11	177	Kölcsönözhető
7.	AL:AL	030-M14	12	177	Kölcsönözhető
8.	AL:AL	030-M14	13	177	Kölcsönözhető
9.	AL:AL	030-M14	14	177	Kölcsönözhető
10.	AL:AL	030-M14	16	177	Kölcsönözhető
11.	KH:KH	030-M14	16	428	Kölcsönözhető
12.	TC:TC	030-M14	17	447	Kölcsönözhető
13.	AL:AL	030-M14	18	177	Kölcsönözhető
14.	AL:AL	030-M14	19	177	Kölcsönözhető
15.	TC:TC	030-M14	19	447	Kölcsönözhető
16.	TC:TC	030-M14	2	446	Kölcsönözhető
17.	AL:AL	030-M14	3	177	Kölcsönözhető
18.	SG:SG	030-M14	3	208	Kölcsönözhető
19.	AL:AL	030-M14	4	177	Kölcsönözhető
20.	TC:TC	030-M14	4	446	Kölcsönözhető
21.	AL:AL	030-M14	5	177	Kölcsönözhető
22.	AL:AL	030-M14	6	177	Kölcsönözhető
23.	AL:AL	030-M14	7	177	Kölcsönözhető
24.	AL:AL	030-M14	8	177	Kölcsönözhető
25.	TC:TC	030-M14	8	446	Kölcsönözhető
26.	AL:AL	030-M14	9	177	Kölcsönözhető
27.	TC:TC	030-M14	9	446	Kölcsönözhető

7. ábra

Sajnos még nincs az összes tagkönyvtárunk teljes állománya elektronikus katalógusban rögzítve, de folyamatosan dolgozunk rajta, hogy ez megtörténjen. Ha szeretnénk egy konkrét dokumentumot megkeresni a katalógusunkban, kattintsunk ismét a *keres* gombra. Keressük meg pl. az endrefalvai könyvtárban Mikszáth Kálmán Tót atyafiak című művét. Írjuk be a Cím mezőbe, hogy Tót atyafiak, majd a tárgyszót megint változtassuk lelőhelyre és írjuk be a település kódját, ami jelen esetben EN. A kapcsolót a kereső mezők között hagyjuk és-en mert egyébként az összes általunk ellátott könyvtár állományában megkeresi a művet. Ez most nem célunk, hiszen arra vagyunk kíváncsiak, hogy nekünk megvan-e. Amint látszik, a keresés eredménye 2 találat. Jelöljük ki mindkettőt, majd válasszuk a státusz gombot, ebből látszik, hogy az első találat csak az endrefalvai könyvtárban található meg, a második több könyvtárban is fellelhető.

A katalógusunk használható még arra is, hogy akik mozgókönyvtári ellátásban részesülnek, illetve csereállományra szerződtek, azok meg tudják nézni, hogy milyen dokumentumokat kérhetnek. Erre szintén a keresés használandó, mégpedig úgy, hogy lelőhelyre keresünk és a lelőhelynek a BBEK-t adjuk meg. Majd a listából kiválasztva a dokumentumot és a státusz gomb segítségével megnézve azt, ha a lelőhely alatt a BBEK:RA olvasható, akkor az a dokumentum bent van a raktárunkban és kérhető cserére. A konkrét dokumentumok természetesen itt is hasonlóképpen kereshetők, mint a települési könyvtáraknál.

Vadász Péter